

Kendelse af 19. september 2017

i

faglig voldgiftssag FV2016.0146:

Akademikernes Centralorganisation

(advokat Steen Hellmann)

mod

Finansministeriet, Moderniseringsstyrelsen

for

Undervisningsministeriet

(Kammeradvokaten ved advokat Niels Banke)

Biintervenient til støtte for indklagede:

Lærernes Centralorganisation

(advokat Peter Breum)

og

faglig voldgiftssag FV2016.0147 og FV2016.0148:

Akademikernes Centralorganisation

(advokat Steen Hellmann)

mod

Finansministeriet, Moderniseringsstyrelsen

for

Rybners, Esbjerg, og Campus Bornholm, Rønne

(Kammeradvokaten ved advokat Niels Banke)

og

faglig voldgiftssag FV2016.0150:

Danmarks Jurist- og Økonomforbund og

Gymnasieskolernes Lærerforening

(advokat Steen Hellmann)

mod

Finansministeriet, Moderniseringsstyrelsen

for

Campus Bornholm

(Kammeradvokaten ved advokat Niels Banke)

1. Uoverensstemmelserne

1.1. Sag FV 2016.0146

Spørgsmålet under sagen er, om overenskomsten for akademikere i staten omfatter stillinger som rektor ved erhvervsakademierne, når stillingen besættes med en akademiker.

1.2. Sag FV2016.0147 og FV2016.0148

Spørgsmålet under sagen er, om overenskomsten for akademikere i staten omfatter henholdsvis stillingen som vicedirektør/rektor for de gymnasiale uddannelser på Rybners og stillingen som uddannelseschef på Campus Bornholm, når stillingen besættes med en akademiker.

1.3. Sag FV2016.0150

Sagen angår i første række, om stillingen som uddannelsesleder for voksenuddannelserne ved Campus Bornholm er omfattet af overenskomsten for forstandere og øvrige chefstillinger ved voksenuddannelsescentre (VUC-overenskomsten), og om stillingerne som uddannelsesleder for henholdsvis STX-området og HF-området er omfattet af overenskomsten for lærere og pædagogiske ledere ved gymnasieskoler mv. (GL-overenskomsten).

Sagen angår dernæst – hvis stillingerne ikke er omfattet af henholdsvis VUC-overenskomsten og GL-overenskomsten – om stillingerne er omfattet af overenskomsten for akademikere i staten (AC-overenskomsten), når stillingerne besættes med en akademiker.

2. Påstande

2.1. Sag FV 2016.0146

Akademikernes Centralorganisation (AC) har nedlagt følgende påstande:

1. Finansministeriet, Personalestyrelsen, og Undervisningsministeriet skal anerkende, at overenskomsten for akademikere i staten omfatter akademikere, der ansættes i stillinger som rektor ved erhvervsakademierne, uanset om stillingen forudsætter en akademisk uddannelse, og at aftale om løn- og arbejdsvilkår ved ansættelse af en akademiker i en sådan stilling derfor kun kan indgås med tilslutning fra AC eller den relevante AC-organisation.

2. Finansministeriet, Personalestyrelsen, og Undervisningsministeriet skal anerkende, at der er sket brud på overenskomsten for akademikere i staten ved, at erhvervsakademierne i en række tilfælde har ansat akademikere i rektorstillinger med løn- og ansættelsesvilkår i henhold til organisationsaftale af 26. juni 2009 mellem Finansministeriet, Personalestyrelsen, og Statstjenestemændenes Centralorganisation II.

Finansministeriet, Moderniseringsstyrelsen, for Undervisningsministeriet har påstået frifindelse.

Lærernes Centralorganisation (LC) er indtrådt som biintervenient til støtte for indklagedes frifindelsespåstand.

2.2. Sag FV2016.0147 og FV2016.0148

Akademikernes Centralorganisation har nedlagt følgende påstande:

Vedrørende Rybners:

1. Indklagede skal anerkende, at overenskomsten for akademikere i staten omfatter akademikere, der ansættes i stillingen som rektor/vicedirektør ved Rybners, uanset om stillingen forudsætter en akademisk uddannelse, og at aftale om løn- og arbejdsvilkår ved ansættelse af en akademiker i stillingen derfor kun kan indgås med tilslutning fra AC eller den relevante AC-organisation.

2. Indklagede skal anerkende, at der er sket brud på overenskomsten for akademikere i staten ved, at Rybners pr. 1. januar 2011 har ansat cand.mag. Søren Copsø som rektor/vicedirektør på individuelle løn- og ansættelsesvilkår uden tilslutning fra AC eller den forhandlingsberettigede AC-organisation (DM – Dansk Magisterforening).

Vedrørende Campus Bornholm:

1. Indklagede skal anerkende, at overenskomsten for akademikere i staten omfatter akademikere, der ansættes i stillingen som uddannelseschef ved Campus Bornholm, uanset om stillingen forudsætter en akademisk uddannelse, og at aftale om løn- og arbejdsvilkår ved ansættelse af en akademiker i stillingen derfor kun kan indgås med tilslutning fra AC eller den relevante AC-organisation.

2. Indklagede skal anerkende, at der er sket brud på overenskomsten for akademikere i staten ved, at Campus Bornholm pr. 1. april 2011 har ansat cand.mag. Søs Haugaard som uddannelseschef på individuelle løn- og ansættelsesvilkår uden tilslutning fra AC eller den forhandlingsberettigede AC-organisation (DJØF).

Indklagede har påstået frifindelse.

2.3. FV2016.0150

Klagerne, Danmarks Jurist- og Økonomforbund (DJØF) og Gymnasieskolernes Lærerforening (GL), har nedlagt følgende påstande:

Principale påstande

1. Indklagede skal anerkende, at overenskomst for forstandere og øvrige chefstillinger ved voksenuddannelsescentre omfatter stillingen som uddannelsesleder for voksenuddannelsescentret (VUC) ved Campus Bornholm, og at aftale om løn- og arbejdsvilkår for uddannelseslederen derfor kun kan indgås med tilslutning fra den forhandlingsberettigede organisation.

2. Indklagede skal anerkende, at der er sket brud på Overenskomst for forstandere og øvrige chefstillinger ved voksenuddannelsescentre, ved at Campus Bornholm har ansat Lene Dahn Winther som uddannelsesleder for voksenuddannelsescentret på Campus Bornholm på individuelle løn- og ansættelsesvilkår uden tilslutning fra den forhandlingsberettigede organisation.

3. Indklagede skal anerkende, at bilag 7 til Overenskomst for lærere og pædagogiske ledere ved gymnasieskoler mv. omfatter stillingen som uddannelsesleder for den almengymnasiale uddannelse (stx) samt stillingen som uddannelsesleder for HF på Campus Bornholm, og at aftale om løn- og arbejdsvilkår for uddannelseslederne derfor kun kan indgås med tilslutning fra den forhandlingsberettigede organisation.

4. Indklagede skal anerkende, at der er sket brud på overenskomst for lærere og pædagogiske ledere ved gymnasieskoler mv., ved at Campus Bornholm har ansat Torben Lassen som uddannelsesleder for den almengymnasiale uddannelse (stx) og Nanna Rybak som uddannelsesleder for HF på Campus Bornholm på individuelle løn- og ansættelsesvilkår uden tilslutning fra den forhandlingsberettigede organisation.

5. Principalt

Indklagede skal anerkende, at de i pkt. 2 og 4 nævnte overenskomstbrud indebærer, at Torben Lassen og Lene Dahn Winther har krav på efterbetaling svarende til forskellen mellem den løn, som Torben Lassen og Lene Dahn Winther havde før og efter det tidspunkt, hvor lønændringen i henhold til varslingskrivelserne af juli og august måned 2011 trådte i kraft for perioden fra ikrafttrædelsen og indtil indklagede indgår aftale om løn- og arbejdsvilkår for uddannelseslederne med den forhandlingsberettigede organisation.

5. Subsidiært

Indklagede skal anerkende, at de i pkt. 2 og 4 nævnte overenskomstbrud indebærer, at Torben Lassen og Lene Dahn Winther har krav på efterbetaling svarende til forskellen mellem den løn, som Torben Lassen og Lene Dahn Winther havde før det tidspunkt, hvor lønændringen i henhold til varslingskrivelserne af juli og august måned 2011 trådte i kraft, og den løn, som indklagede indgår aftale om for fremtiden med tilslutning fra den forhandlingsberettigede organisation.

5. Mere subsidiært

For de i pkt. 2 og 4 nævnte overenskomstbrud skal Campus Bornholm betale en efter voldgiftsrettens skøn fastsat bod.

6. Indklagede skal anerkende, at det i punkt 4 nævnte overenskomstbrud indebærer, at Nanna Rybak for den periode, hun virkede som pædagogisk leder, har krav på efterbetaling svarende til forskellen mellem den faktiske løn (kr. 35.096,53) og gennemsnitslønnen for en pædagogisk leder med tilsvarende alder og anciennitet (kr. 42.683,00).

Subsidiære påstande

7. Indklagede skal anerkende, at Overenskomst for akademikere i staten omfatter stillingerne som uddannelsesledere for stx, HF og VUC på Campus Bornholm, og at aftale om løn- og arbejdsvilkår for uddannelseslederne derfor kun kan indgås med tilslutning fra den forhandlingsberettigede organisation.

8. Indklagede skal anerkende, at der er sket brud på Overenskomst for akademikere i staten ved, at Campus Bornholm har ansat Torben Lassen som uddannelsesleder for stx og Nanna Rybak som uddannelsesleder for HF på Campus Bornholm uden tilslutning fra den forhandlingsberettigede organisation.

9. For det i pkt. 8 beskrevne overenskomstbrud skal Campus Bornholm betale en efter voldgiftsrettens skøn fastsat bod.

Indklagede har påstået frifindelse.

3. Sagernes fagretlige behandling

3.1. Den faglige voldgiftsret

Undertegnede, fhv. højesteretspræsident Børge Dahl, er ved Arbejdsrettens brev af 29. august 2016 udpeget som opmand i samtlige sager.

FV2016.0147 og FV 2016.0148, AC mod Finansministeriet, Moderniseringsstyrelsen, for Rybners, Esbjerg, og Campus Bornholm, Rønne, som angår overenskomstdækningen af stillingerne som henholdsvis rektor/vicedirektør på Rybners og uddannelseschef på Campus Bornholm, er af parterne kumuleret til en sag.

Der er i sagerne FV2016.0146, FV2016.0147 og FV2016.0148 samt FV2016.0150 afholdt et fælles forberedende møde den 13. december 2016, hvor der var enighed om, at sagerne forhandles i et samlet forløb af en og samme voldgiftsret, men med respekt af, at der er tale om en kumuleret sag og to separate sager.

Den faglige voldgiftsret har bestået af opmanden og:

forhandlingsdirektør Sofie Nilsson, AC,
fhv. direktør Martin Teilmann, AC,
chefkonsulent Mogens Esmarch, Moderniseringsstyrelsen,
specialkonsulent Nicholai Kjølberg, Moderniseringsstyrelsen.

3.2. Forberedelsen af FV2016.0146

Der er i sagen FV2016.0146 afholdt mæglingsmøde den 3. juni 2009.

Sagen er skriftligt forberedt med klageskrift af 16. december 2010, svarskrift af 20. juni 2011, processkrift fra biintervenienten af 9. marts 2012, replik af 14. december 2012, , duplik af 6. januar 2014, klagers processkrift I af 12. april 2017 og indklagedes sammenfattende processkrift af 21. april 2017.

3.3. Forberedelsen af FV2016.0147 og FV2016.0148

Der er i sagerne FV2016.0147 og FV2016.0148 afholdt mæglingsmøde den 3. maj 2011.

Sagerne FV2016.0147 og FV2016.0148 er skriftligt forberedt ved klageskrifter af 2. september 2011 og derefter af parterne kumuleret til en sag forberedt ved svarskrift af 8. maj 2012, replik af 6. februar 2013, duplik af 16. oktober 2013, klagers processkrift I af 12. april 2017 og indklagedes sammenfattende processkrift af 21. april 2017.

3.4. Forberedelsen af FV2016.0150

Sagen FV2016.0150 er skriftligt forberedt med klageskrift af 15. december 2012, svarskrift af 16. december 2013, replik af 8. oktober 2014, duplik af 10. januar 2017, klagers processkrift I af 12. april 2017 og indklagedes sammenfattende processkrift af 21. april 2017.

3.5. Den mundtlige forhandling i sagerne

De tre sager er mundtligt forhandlet over tre dage den 25., 26. og 28. april 2017.

Den 25. april 2017 blev sagerne forelagt, navnlig med henblik på klargøring af, hvad sagerne overordnet og hver især angår. Der blev endvidere afgivet forklaring af:

Vicesekretariatschef Henrik Højrup, SKAF (Stats- og Kommunalt Ansattes Forhandlingsfællesskab, forhandlingsfællesskab for Lærernes Centralorganisation (LC) og CO10).

Den 26. april 2017 blev der afgivet forklaring af:

Seniorkonsulent Dorthe Christensen, DJØF (jurist 1979, siden 1985 ansat i DJØF, forhandlingschef for chefer på det offentlige område i 15 år, aktuelt seniorkonsulent).

Chefkonsulent Carsten Holm, Moderniseringsstyrelsen (ansat siden 1980 i Moderniseringsstyrelsen, først som specialkonsulent, dernæst som kontorchef, nu som chefkonsulent – arbejdsområderne har været akademikere/chefer/undervisningsområdet).

Fhv. forhandlingschef Helge Mørch, GL (kandidat i samfundsfag 1976, cand.scient.pol. 1989, gymnasielærer 1976-1985, 1985-2000 ansat i Amtsrådsforeningen og beskæftiget med gymnasielæreroverenskomsten, i en årrække som kontorchef, 2000 - 2015 forhandlingschef i GL, deltaget i AC-overenskomstforhandlingerne i alle årene).

Direktør Mads Kofod, Campus Bornholm.

Kontorchef Carl Erik Johansen, Moderniseringsstyrelsen (ansat siden 1978 i Moderniseringsstyrelsen, fra 1988 i chefstilling).

Uddannelsesleder Torben Lassen, Campus Bornholm.

Chefkonsulent Peder Michael Sørensen, Videnskabsministeriet (Uddannelses- og Forskningsministeriet).

Chefkonsulent Sofie Plesner, Moderniseringsstyrelsen.

Erhvervschef Karsten Rieder, tidligere direktør for Rybners.

Den 28. april 2017 procederede biintervenienten i FV2016.0146 og derefter parterne.

Da der efter procedure og votering ikke blandt de partsudpegede medlemmer af voldgiftsretten var flertal for en afgørelse, træffes denne af opmanden.

Parterne er enige om, at sagerne kan afsluttes ved kendelse uden fuldstændig sagsfremstilling og gengivelse af de afgivne forklaringer og parternes og biintervenientens procedurer. Parterne overlod det til opmanden, om der træffes afgørelse ved en eller flere kendelser.

Parterne erklærede sig endvidere indforstået med, at fristen for afsigelse af kendelse i arbejdsretslovens § 28, stk. 2, efter omstændighederne kan overskrides.

4. Generelt om selvejende institutioner på undervisningsområdet.

Der er ved lov over de seneste årtier etableret et stort antal selvejende institutioner til løsning af opgaver på undervisningsområdet. Disse institutioner befinder sig på grænsen mellem den offentlige og den private sektor. Organisationsformen er funderet i selskabsretten, men opgaverne,

institutionerne løser, er typisk lovbestemt, og i al almindelighed kommer størstedelen af institutionernes økonomiske ressourcer fra staten, (og/eller kommunerne), som har en betydelig indflydelse på institutionerne, deres vedtægter, ledelse, opgaveløsning og brug af offentlige midler. Selvejende institutioner er karakteriseret ved organisatorisk autonomi og egen formue. De har ikke som de egentlige statsinstitutioner en driftsbevilling på finansloven. Når de er oprettet ved lov, må de i almindelighed anses som særlige forvaltningssubjekter. I publikationen, Selvejende institutioner – styring, regulering og effektivitet, udgivet af Finansministeriet i 2009, hedder det bl.a.:

”1. Indledning

1.1 Baggrund

Staten tildelte knap 2.000 selvejende institutioner i alt ca. 47 mia. kr. i tilskud i 2007. De selvejende institutioner leverede til gengæld uddannelse og forskning samt kulturelle, erhvervsfremmende og sociale ydelser til borgerne og virksomheder.

Institutionerne er placeret over hele landet og varierer betydeligt i såvel størrelse som form. Fælles for de selvejende institutioner er dog, at de organisatorisk er placeret uden for det ministerielle hierarki, og at en bestyrelse er ansvarlig for institutionens overordnede virksomhed og opgavevaretagelse. Den relevante minister har således ikke en ulovbestemt instruktionsbeføjelse over for de selvejende institutioner og kan følgelig ikke uden lovhjemmel gribe ind over for beslutninger truffet af institutionernes bestyrelse, ændre disse eller give institutionen påbud om en bestemt sags løsning.

Der eksisterer imidlertid også andre decentrale organisationsformer, eksempelvis den kommunale, som formentlig kunne have været anvendt til at løse dele af de opgaver, der i dag er placeret ved selvejende institutioner. At institutionerne er organiseret som »selvejende« er derfor i visse tilfælde ikke nødvendigvis udtryk for et bevidst valg, men derimod en historisk betinget organisationsform. Det gælder fx på Undervisningsministeriets område, hvor de fleste selvejende institutioner har tilknytning til et bestemt lokalområde eller en bestemt interessegruppe. ...

2.4.4 Personale

Staten regulerer i væsentligt omfang de selvejende institutioners *ressourcer* i form af især deres personale. Medarbejderne er for alle institutionstyper en helt afgørende parameter, da institutionerne typisk producerer serviceydelser, hvor de ansatte pr. definition udgør den centrale produktionsfaktor. Dette tilsiger, at institutionerne som udgangspunkt har en stærk strategisk interesse i at kunne disponere frit i forhold til statslige løn- og ansættelsesvilkår, herunder regler for løndannelsen, for på den måde at kunne tiltrække og fastholde nøglemedarbejdere.

...

Over for hensynet til, at institutionerne skal kunne tiltrække og fastholde kvalificeret arbejdskraft, står det helt centrale samfundsøkonomiske hensyn at styre lønudviklingen

for de meget store personalegrupper, der er ansat på de selvejende institutioner.

...

Arbejdsgruppen finder derfor grundlæggende, at den nuværende praksis, hvor samtlige personalegrupper på de almene gymnasier, de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner, professionshøjskolerne, erhvervsakademierne, social- og sundhedsskolerne, voksenuddannelsescentrene, universiteterne, de maritime uddannelsesinstitutioner og de sociale institutioner er omfattet af de statslige løn- og ansættelsesvilkår, er samfundsøkonomisk hensigtsmæssig, samt at institutionerne har tilstrækkelige frihedsgrader inden for de nye lønsystemer.

...

4.2 Selvejende institutioners ydelser og målgrupper

De selvejende institutioner producerer en række meget varierede typer af ydelser, der retter sig mod vidt forskellige målgrupper.

Størstedelen af de identificerede selvejende institutioner findes under *Undervisningsministeriet*. Alle disse institutioner producerer undervisning rettet mod såvel elever på grundskole- og ungdomsuddannelsesniveau samt studerende på videregående uddannelsesniveau. Derudover har en række af institutionernes undervisning karakter af folkeoplysning. Grundlæggende kan der sondres mellem henholdsvis regulerede institutioner og frie skoler på Undervisningsministeriets område.

De »regulerende« institutioner omfatter institutioner, der indgår som led i opfyldelsen af konstaterede eller forventede samfundsmæssige behov, og omfatter konkret professionshøjskolerne, erhvervsakademierne, de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner, herunder social- og sundhedsskoler, de almene gymnasier og voksenuddannelsescentrene.

Professionshøjskolerne udbyder mellemlange videregående uddannelser til fx folkeskolelærer, pædagog, diplomingeniør mv., efteruddannelse og kurser mv. Institutionernes målgruppe er primært studerende, der ønsker en videregående uddannelse eller efteruddannelse, og samfundet i det omfang, at institutionerne også varetager forsknings- og videnopsamlingsaktiviteter.

Erhvervsakademierne udbyder korte videregående uddannelser til fx datamatiker, laborant, tandplejer mv., og institutionernes primære målgruppe er derfor studerende.

De erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner udbyder en lang række forskellige typer af uddannelser, herunder erhvervsgymnasiale uddannelser (hxx og htx), erhvervsuddannelser (fx murer, elektriker, frisør mv.), AMU-kurser samt kursusvirksomhed og konsulentydelse. Institutionerne omfatter handelsskoler, tekniske skoler, AMUcentre, social- og sundhedsskoler, landbrugsskoler samt kombinationsskoler, der er etableret ved fusioner mellem førnævnte skoleformer. Der er således i de senere år gennemført en lang række sammenlægninger dels af tekniske skoler og AMUcentre, dels af tekniske skoler, handelsskoler og landbrugsskoler. Institutionernes målgruppe

er primært elever og studerende på henholdsvis ungdomsuddannelsesniveau og videregående uddannelsesniveau samt personer, der ønsker efteruddannelse mv.

De almene gymnasier udbyder uddannelsen til studentereksamen (stx) samt den 2-årige højere forberedelseksamen (hf). Institutionernes målgruppe er elever på ungdomsuddannelsesniveau. Voksenuddannelsescentre udbyder grundlæggende voksenuddannelse til personer over 18 år. Undervisningen består af en bred vifte af fag og niveauer, herunder forberedende voksenundervisning (fvu), almen voksenuddannelse (avu), hf-enkeltfag og gymnasiale suppleringskurser. Institutionernes målgruppe er voksne elever, der ønsker at supplere og/eller opnå kompetencer på grundskole og/eller ungdomsuddannelsesniveau.

...

6. Finansministeriets og ressortministeriernes regulering

Finansministeriet har i Budgetvejledningen fastsat en række generelle regler, som ministerierne pålægges at pålægge de selvejende institutioner. Finansministeriet har således sat rammerne for ministeriernes regulering af institutionernes økonomiadministrative forhold, der finder sted gennem de specifikke regler, som de har fastsat for hver deres institutioner.

...

6.1 Budgetvejledningen

Budgetvejledningen indeholder de såkaldte almindelige bevillingsbestemmelser for statsadministrationens disponering over de bevillinger, der er givet på de årlige bevillingslove mv. Herudover indeholder Budgetvejledningen regler og retningslinjer for disponering i tilfælde, hvor den pågældende disposition ikke har hjemmel på de givne bevillingslove.

Budgetvejledningen er formelt set et cirkulære, der er godkendt af Finansudvalget. Budgetvejledningen har derfor ikke retsvirkning for institutioner uden for staten.

Med henblik på blandt andet at omfatte de selvejende institutioner af Budgetvejledningen blev der derfor i slutningen af 1970'erne tilføjet et særligt afsnit rettet mod disse institutioner på baggrund af de kendetegn, der på dette tidspunkt var gældende for den selvejende sektor. Afsnittet har grundlæggende ikke ændret indhold siden da og benævnes i den nuværende Budgetvejledning afsnit »2.4.9 Tilskud til drift af selvejende institutioner mv.«.

Budgetvejledningens afsnit 2.4.9 pålægger de enkelte ministerier at pålægge de selvejende institutioner vejledningens bestemmelser, og det er således ministerierne, der håndhæver Budgetvejledningens bestemmelser overfor tilskudsmodtagerne.

...

Det fremgår konkret af Budgetvejledningens afsnit 2.4.9, at det tilskudsgivende ministerium skal stille en række krav i forbindelse med, at der ydes tilskud til driften af

selvejende institutioner, fonde, foreninger mv.

Hvis tilskuddet udgør 1 mio. kr. eller derover og forventes vedvarende at dække halvdelen eller mere af institutionens ordinære driftsudgifter, skal der stilles følgende otte krav:

...

- Finansministeriet fastsætter eller aftaler løn- og ansættelsesvilkår for institutionens personale, medmindre andet fastsættes eller godkendes af Finansministeriet, Personalestyrelsen.

...

8. Styrelsesforhold, personale og regnskabsaflæggelse

Staten regulerer flere forhold knyttet til de selvejende institutioners *organisation og produktion*. Reguleringen retter sig således både mod institutionernes *struktur* i form af deres styrelsesforhold, mod institutionernes *ressourcer* i form af deres personale og mod institutionernes *registrering* i form af deres regnskabsaflæggelse.

...

8.2 Personale

Budgetvejledningen fastsætter, at de selvejende institutioner er omfattet af de statslige løn- og ansættelsesvilkår medmindre andet fastsættes eller godkendes af Finansministeriet, *jf. kapitel 6*. Det er dog de enkelte ressortministerier, der skal pålægge de selvejende institutioner at følge Budgetvejledningen, og personalet på institutionerne er derfor kun omfattet af de statslige løn- og ansættelsesvilkår i det omfang, at ressortministerierne ved lov eller på anden tilsvarende måde udtrykkelig som betingelse for tilskud har fastsat, at personalet er omfattet af eller skal følge de statslige løn- og ansættelsesvilkår eller personalet er omfattet af Finansministeriets kompetence til at fastsætte løn- og ansættelsesvilkår. I så fald er det Finansministeriet, der forhandler løn- og ansættelsesvilkår også for de selvejende institutioner.

Hovedparten af personalet i staten mv. er ansat som tjenestemænd eller i henhold til overenskomst. Herudover findes der personale ansat på tjenestemandslignende vilkår, typisk ved selvejende institutioner. ...

På *Undervisningsministeriets* område gælder, at samtlige personalegrupper på de regulerede institutioner, dvs. almene gymnasier, erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner, professionshøjskoler, social- og sundhedsskoler og voksenuddannelsescentre er omfattet af statslige løn- og ansættelsesvilkår. På de frie skoler, dvs. frie grund- og kostskoler, private gymnasier og produktionsskoler gælder derimod kun, at det er de primære personalegrupper i form ledere/rektorer/forstandere og lærere, der er omfattet af de statslige løn- og ansættelsesvilkår, mens de øvrige medarbejdergrupper er omfattet af private løn- og ansættelsesvilkår.

...

En række af de selvejende institutioner er – udover at være omfattet af de statslige løn- og ansættelsesvilkår – ligeledes omfattet af Finansministeriets stillingskontrol.

Formålet med Finansministeriets stillingskontrol er at styre antallet af nyoprettede stillinger i lønrammerne 37-42 med henblik på at hindre en u hensigtsmæssig vækst i normeringen i de øverste lønrammer.

Desuden skal stillingskontrollen medvirke til at undgå utilsigtet lønglidning i staten samt til at forhindre, at staten bliver lønførende. ...

Stillingskontrollen indebærer, at oprettelsen af nye stillinger forudsætter godkendelse fra Finansministeriet. Efterfølgende skal godkendte stillinger klassificeres i Personalestyrelsen.

...”

5. Erhvervsakademierne

Ved lov nr. 346 af 14. maj 2008 om erhvervsakademier for videregående uddannelser blev det bestemt, at undervisningsministeren skulle oprette indtil 10 erhvervsakademier, som skulle være funktionsdygtige den 1. januar 2009, se nu lovbkg. nr. 935 af 25. august 2014 § 50.

Baggrunden var et ønske om at styrke udviklingen af korte videregående uddannelser og videregående voksenuddannelser samt et ønske om at etablere et vækstlag, som kan fremme udviklingen af tekniske og merkantile professionsbacheloruddannelser. Loven har sammenhæng med reformen af institutionsstrukturen for de videregående uddannelser, som blev indledt med etableringen af otte professionshøjskoler, jf. herom lov nr. 562 af 6. juni 2007 om professionshøjskoler for videregående uddannelser.

De to love regulerer de respektive institutioner som selvejende institutioner på ensartet vis.

Erhvervsakademierne har til opgave at udbyde erhvervsakademiuddannelser og efter- og videreuddannelser i tilknytning hertil, jf. lovens § 3, stk. 1.

I Undervisningsministeriets UddannelsesGuiden fra 2011 præsenteres studiestrukturen på erhvervsakademier og professionshøjskoler således:

”Erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser er via en fælles lov blevet forbundne.

Efter en erhvervsakademiuddannelse kan man i flere tilfælde bygge ovenpå med en professionsbacheloruddannelse.

Institutionernes udbud

På erhvervsakademier og professionshøjskoler kan du tage følgende typer af uddannelser:

- Erhvervsakademiuddannelse, der varer fra 1½ til 2½ år.
- Professionsbacheloruddannelser som overbygningsuddannelser, der varer 1½ år.
- Professionsbacheloruddannelser, der varer fra 3 til 4 år.

...”

Ifølge § 1, stk. 2, i erhvervsakademi-loven er erhvervsakademier ”selvstændige institutioner inden for den offentlige forvaltning”.

Et erhvervsakademis forhold reguleres i en vedtægt, som skal godkendes af undervisningsministeren, jf. § 11, stk. 1. Erhvervsakademiets overordnede ledelse varetages af en bestyrelse, som skal sikre uddannelsernes kvalitet og udvikling samt en effektiv drift, jf. § 12, stk. 1.

Der ydes af undervisningsministeren tilskud til et erhvervsakademi, jf. § 24, stk. 1, og bestyrelsen er over for ministeren ansvarlig for erhvervsakademiets samlede virksomhed, herunder for forvaltningen af de statslige tilskud, jf. § 17, stk. 1. Ved ophør tilfalder et erhvervsakademis formue statskassen, jf. § 39, stk. 1. Erhvervsakademiets midler må alene komme dets formål til gode, jf. § 23, stk. 1. Inden for sit formål disponerer erhvervsakademiet frit ved anvendelse af de statslige tilskud og øvrige indtægter under ét – dog skal det, hvortil tilskud er ydet, gennemføres efter gældende regler for det antal studerende, der er ydet tilskud for.

Bestyrelsen ansætter og afskediger erhvervsakademiets rektor, jf. § 12, stk. 3. Rektor varetager erhvervsakademiets øverste daglige ledelse inden for de af bestyrelsen fastsatte rammer og har kompetencen til at ansætte og afskedige det øvrige personale, jf. § 19, stk. 1 og 2.

Det er i forarbejderne til loven (L47 2007-08 (2. samling) og den bagved liggende politiske aftale af 12. juni 2007) bl.a. anført, at der er tale om ”nye, selvstændige institutioner ... som har

selvstændig ledelse og økonomi”, at akademierne ”vil være en del af den offentlige forvaltning, hvilket bl.a. indebærer, at de vil være omfattet af offentlighedsloven, ombudsmandsloven og forvaltningsloven”, at der ”i lighed med selvejende uddannelsesinstitutioner inden for Undervisningsministeriets område [vil] blive ydet statstilskud til erhvervsakademiernes virksomhed”, at akademierne vil være ”underlagt ministeriets tilsyn”, og at akademierne ”som et særligt forvaltningssubjekt ikke [vil] være underlagt undervisningsministerens instruktionsbeføjelse”.

Erhvervsakademiet skal følge de af finansministeren fastsatte eller aftalte bestemmelser om løn- og ansættelsesvilkår, herunder om pensionsforhold, for erhvervsakademiets ansatte, jf. lovens § 32, stk. 1.

6. Nogle andre selvejende institutioner på uddannelsesområdet.

6.1. Professionshøjskoler

Ved lov nr. 562 af 6. juni 2007 er der etableret syv flerfaglige og regionale professionshøjskoler med virkning fra 1. januar 2008. Formålet var i første række at fremme en målsætning om, at mindst halvdelen af alle unge skal have en videregående uddannelse, og færdiggørelsesalderen skal reduceres. Loven er senere ændret, jf. lovbekendtgørelse nr. 936 af 25. august 2014 som ændret ved lov nr. 1377 af 16. december 2014. Følgende centrale bestemmelser er der ingen ændringer i:

”§ 1. Loven gælder for professionshøjskoler for videregående uddannelser m.v.
Stk. 2. Professionshøjskoler er selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning.

...

§ 11. Professionshøjskolens forhold reguleres i en vedtægt, som er godkendt af uddannelses- og forskningsministeren.

...

§ 12. Bestyrelsen skal varetage den overordnede og strategiske ledelse af professionshøjskolen og sikre uddannelsernes kvalitet og udvikling samt en effektiv drift af professionshøjskolen.

...

Stk. 6. Bestyrelsen skal ansætte og afskedige rektor. Bestyrelsen skal efter indstilling fra rektor ansætte og afskedige den øvrige øverste ledelse.

Stk. 7. Bestyrelsen skal fastsætte retningslinjer for rektors og den øvrige øverste ledelses virksomhed.

...

§ 15. Bestyrelsen er over for uddannelses- og forskningsministeren ansvarlig for professionshøjskolens samlede virksomhed, herunder for forvaltningen af de statslige tilskud m.v.

...

Rektor

§ 17. Professionshøjskolens øverste daglige ledelse varetages af rektor inden for de rammer, som bestyrelsen har fastsat ...

Stk. 3. Rektor eller den, som rektor bemyndiger hertil, ansætter og afskediger det øvrige personale.

...

§ 22. Professionshøjskolen skal i sit virke være uafhængig, og højskolens midler må alene komme professionshøjskolens formål til gode.

§ 23. Professionshøjskolen disponerer frit inden for sit formål ved anvendelse af de statslige tilskud og øvrige indtægter under et. Det er dog en betingelse, at den undervisning og de øvrige opgaver, hvortil tilskud er ydet, gennemføres i overensstemmelse med gældende regler og for det antal studerende, der er ydet tilskud for. Professionshøjskolerne kan opspare tilskud til anvendelse til formål i efterfølgende finansår.

...

§ 24. Uddannelses- og forskningsministeren skal yde professionshøjskolen institutionstilskud, der fastsættes på de årlige finanslove.

...

§ 33. Professionshøjskolen skal følge de af finansministeren fastsatte eller aftalte bestemmelser om løn- og ansættelsesvilkår, herunder om pensionsforhold for professionshøjskolens ansatte.

...

§ 41. Formue hidrørende fra en professionshøjskole tilfalder statskassen ved ophør. ...”

6.2. Institutioner for erhvervsrettet uddannelse

Ved lov nr. 418 af 6. juni 2002 om institutioner for erhvervsrettet uddannelse blev der etableret en enstregen institutionsstruktur for den erhvervsrettede grund-, efter- og videreuddannelse, der

tidligere blev udbudt af AMU-centre og erhvervsskolerne, dvs. handelsskoler, tekniske skoler og landbrugsskoler mv. Loven er senere ændret, jf. lovbekendtgørelse nr. 749 af 21. juni 2016. Ifølge § 1, stk. 1, 2. pkt., er institutionerne ”selvejende og godkendt af undervisningsministeren til at give erhvervsrettet grund- og efteruddannelse”. Betingelserne for godkendelse er angivet i § 2. De ledes af en bestyrelse, der bl.a. ansætter og afskediger lederen, som har den daglige ledelse. De modtager statstilskud. De skal følge de af finansministeren fastsatte eller aftalte bestemmelser om løn- og ansættelsesvilkår, herunder om pensionsforhold, for det personale, der er ansat ved institutionen.

Om sammenlægning af flere institutioner bestemtes det i § 4, stk. 1:

”§ 4. Undervisningsministeren kan efter indstilling fra bestyrelsen for en eller flere institutioner, bestyrelsen for en eller flere institutioner for uddannelsen til studentereksamen, bestyrelsen for en eller flere institutioner for uddannelsen til højere forberedelseksamen samt bestyrelsen for en eller flere institutioner for almen voksenuddannelse m.v. godkende, at to eller flere af institutionerne sammenlægges til én institution, som godkendes til at udbyde uddannelser efter en eller flere love. Reglerne om uddannelserne og tilskud til uddannelserne følger reglerne i de pågældende uddannelseslove. Undervisningsministeren beslutter, efter hvilken institutionslov den sammenlagte institution godkendes. Ved sammenlægning mellem en institution for almen gymnasiale uddannelser, uddannelsen til højere forberedelseksamen eller almen voksenuddannelse og en institution for erhvervsrettet uddannelse finder bestemmelsen i § 26 i lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. anvendelse for den del af den sammenlagte institution, der varetager uddannelsen til stx, hf eller avu. Ved sammenlægningen opløses institutionerne uden likvidation ved overdragelse af deres aktiver og gæld til den fortsættende institution.”

Ved lov nr. 590 af 24. juni 2005 indsattes bl.a. som opfølgning på kommunalreformen følgende bestemmelse:

”§ 4 a. For institutioner for erhvervsrettet uddannelse, der forud for godkendelsen efter § 2, stk. 1, var amtskommunale, eller som er resultatet af en eller flere sammenlægninger eller spaltninger af selvejende uddannelsesinstitutioner, der forud for den 1. januar 2007 har været amtskommunale, gælder forvaltningsloven og offentlighedsloven.”

Denne bestemmelse blev som led i fortsat opfølgning på kommunalreformen ændret ved lov nr. 576 af 9. juni 2006 til:

”§ 4 a. Institutioner for erhvervsrettet uddannelse, der tidligere var amtskommunale, eller som er resultatet af en eller flere sammenlægninger eller spaltninger af selvejende uddannelsesinstitutioner, der tidligere var amtskommunale, er selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning.

Stk. 2. Institutioner, der forud for den 1. januar 2007 var godkendt efter § 1, stk. 1, kan beslutte at være selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning. Dette skal fremgå af institutionens vedtægt.”

Det hedder herom i forarbejderne, jf. Lovforslaget 2005/1 LFS 184 af 29. marts 2006, bl.a.:

”Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

For at sikre bedre sammenhæng i ungdomsuddannelserne og sikre gode og tilgængelige uddannelses tilbud samles alle ungdomsuddannelser i staten. ... En samling af uddannelserne i staten giver bl.a. mulighed for ensartede styrings- og rammevilkår, som muliggør et mere vidtgående samarbejde mellem de enkelte institutioner, når faglige og lokale forhold taler til fordel herfor.

...

2. Lovforslagets indhold

1. Selvejende institutioner for videregående og erhvervsrettede uddannelser m.v.

1.1. Bestyrelsessammensætning.

Lovforslaget skal først og fremmest styrke ledelsen på de selvejende institutioner for erhvervsrettet uddannelse ved at fastsætte overordnede rammer for bestyrelsens sammensætning og udpegning.

...

1.2. Forholdet til den offentlige forvaltning.

Herudover indeholder lovforslaget bestemmelse om, at institutioner for erhvervsrettet uddannelse, der tidligere har været amtskommunale eller kommunale, og sammenlagte institutioner, hvori indgår en selvejende institution inden for den offentlige forvaltning, bliver selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning. Institutionerne vil, ud over at være omfattet af forvaltningsloven og offentlighedsloven, blandt andet blive omfattet af lov om Folketingets Ombudsmand, statsbyggeloven og lov om ligestilling af kvinder og mænd efter reglerne om statslige forvaltningsmyndigheder. Endvidere gælder de særlige bestemmelser for den offentlige forvaltning i lov om behandling af personoplysninger. Det findes rimeligt at sikre, at tidligere offentlige institutioner fortsat giver elever/studerende,

ansatte og andre borgere, der kommer i kontakt med institutionerne, de retsgarantier, som denne lovgivning giver.

Med lovforslaget indsættes en bestemmelse om, at en institution for erhvervsrettet uddannelse, der er godkendt efter den hidtil gældende lovgivning, kan vælge at blive en selvejende institution inden for den offentlige forvaltning. Styringsanalysen anbefaler, at alle selvejende institutioner for regulerede uddannelser bliver statslige selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning.

...

4. Administrative og økonomiske konsekvenser for det offentlige

Forslaget har ikke økonomiske konsekvenser for det offentlige ...

Dog bemærkes, at de nye selvejende institutioner fra 1. januar 2007 vil være omfattet af Finansministeriets kantinecirkulære og cirkulære om udbud og udfordring af statslige drifts- og anlægsopgaver. Dog vil eksisterende kontrakter og lignende aftaler om kantinevirksomhed kunne fortsætte til udløbet af kontrakten. Institutionerne vil være forpligtet til hurtigst muligt at bringe kantinevirksomheden i overensstemmelse med kantinecirkulærets regler.

...

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

...

Ifølge § 4 a i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, som affattet ved § 7, nr. 3, i lov nr. 590 af 24. juni 2005, er institutioner for erhvervsrettet uddannelse, der forud for godkendelsen efter institutionslovens § 2, stk. 1, var amtskommunale/kommunale (social- og sundhedsskoler), eller som er resultatet af en sammenlægning med en eller flere selvejende institutioner, der forud for den 1. januar 2007 har været amtskommunale, fortsat omfattet af offentlighedsloven og forvaltningsloven.

Det foreslås nu, at disse institutioner bliver selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning (statsligt selveje) hvorfor bestemmelsen i § 7, nr. 3 (§ 4 a) i lov nr. 590 af 24. juni 2005 ikke vil finde anvendelse for disse institutioner.

For at skabe mulighed for, at de øvrige selvejende uddannelsesinstitutioner, der er omfattet af den gældende lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, kan blive statslige selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning, foreslås det i stk. 2 at give disse institutioner mulighed for selv at beslutte, om de vil være institutioner inden for den offentlige forvaltning. En beslutning herom kan blandt andet være begrundet i hensynet til ansattes og studerendes retssikkerhed. Endvidere kan forskellige regler være en barriere for sammenlægninger.

Overgår en institution til at være en selvejende institution inden for den offentlige forvaltning, finder bestemmelsen i forslaget § 2, nr. 6 (§ 5, stk. 9), ikke anvendelse, idet bestyrelsens medlemmer, leder og andre ansatte i så fald bliver omfattet af hele forvaltningsloven og hele offentlighedsloven.

Såfremt en institution har besluttet sig for at være en selvejende institution inden for den offentlige forvaltning, kan den ikke efterfølgende beslutte at ændre status i forhold til den offentlige forvaltning.

Det skal fremgå af institutionens vedtægt, at institutionen er en selvejende institution inden for den offentlige forvaltning.”

6.3. Gymnasier og voksenuddannelsescentre mv.

Det hedder i lovbekendtgørelse nr. 750 af 21. juni 2016 med senere ændringer om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. bl.a.:

”§ 1. Loven omfatter institutioner, der er godkendt af ministeren for børn, undervisning og ligestilling til at udbyde og varetage uddannelsen til studentereksamen, ... uddannelsen til højere forberedelseseksamen, ... samt almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne. Private gymnasieskoler og private studenter- og hf-kurser er ikke omfattet af loven.

...

Stk. 4. Institutionerne er selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning. Institutionernes styrelse reguleres i en vedtægt, som institutionens bestyrelse fastsætter.

...

Stk. 6. Institutionens vedtægt skal offentliggøres på institutionens hjemmeside på internettet sammen med datoerne for bestyrelsens vedtagelse, ministeren for børn, undervisning og ligestillings fastsættelse, jf. § 3, stk. 1, 2. pkt., eller godkendelse, jf. § 3, stk. 3, 3. pkt., § 6, stk. 2, 5. pkt., og § 7, stk. 2, og offentliggørelsen på hjemmesiden. Vedtægten kan tidligst træde i kraft ved offentliggørelsen

...

§ 5. ...

Stk. 3. Ophører en institution, tilfalder institutionens nettoformue statskassen, jf. dog stk. 4.

...

§ 18. Bestyrelsen har den overordnede ledelse af institutionen. Bestyrelsen fastsætter en forretningsorden for sit virke.

§ 19. Bestyrelsen ansætter og afskediger lederen og godkender efter indstilling fra lederen ansættelse og afskedigelse af institutionens øvrige personale.

...

§ 20. Bestyrelsen er over for ministeren for børn, undervisning og ligestilling ansvarlig for institutionens drift, herunder for forvaltningen af de statslige tilskud.

...

§ 24. Institutionens leder har den daglige ledelse af institutionen og er ansvarlig for institutionens virksomhed over for institutionens bestyrelse.

...

§ 25. Lederen af en institution, der udbyder uddannelsen til studentereksamen eller uddannelsen til højere forberedelseksamen, skal have undervisningskompetence i et eller flere fag inden for den pågældende uddannelses fagrække, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Hvis en leder ikke har den i stk. 1 nævnte undervisningskompetence, skal undervisningen til studentereksamen og til højere forberedelseksamen organiseres i en afdeling under ledelse af en afdelingsleder, der har den i stk. 1 nævnte undervisningskompetence, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Ledere af voksenuddannelsescentre, der udbyder uddannelsen til højere forberedelseksamen tilrettelagt som et 2-årigt forløb, uddannelsen til studentereksamen tilrettelagt som studenterkursus samt studieforberevende enkeltfagsundervisning til højere forberedelseksamen (hf) og til studentereksamen (stx), og som er ansat før den 1. august 2004, er ikke omfattet af kravene i stk. 1 og 2 om undervisningskompetence.

...

§ 29. En institution, der er omfattet af loven, skal i sit virke som selvejende institution være uafhængig, og institutionens midler må alene komme institutionens formål til gode.

§ 30. Ministeren for børn, undervisning og ligestilling yder tilskud ...

§ 37. Inden for deres formål disponerer institutionerne frit over de samlede statslige tilskud efter §§ 30, 31, 33 og 34 og over øvrige indtægter. Det er en betingelse, at institutionerne opfylder de bestemmelser, der gælder for de enkelte uddannelser og formål, og gennemfører den uddannelsesaktivitet, kostafdelingsaktivitet eller anden aktivitet, som tilskuddene er betinget af. Institutionerne kan opspare tilskud til anvendelse i følgende finansår til institutions- og undervisningsformål.

...

§ 40. Institutionen skal følge de af finansministeren fastsatte eller aftalte bestemmelser om løn- og ansættelsesvilkår, herunder om pensionsforhold, for det personale, der er ansat ved institutionen.

...”

6.4. Universiteterne

Ved lov nr. 403 af 28. maj 2003 om universiteter under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling blev universiteter ”selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning under tilsyn af ministeren for videnskab, teknologi og udvikling”, jf. lovens § 1, med vedtægt, bestyrelse, rektor, statstilskud mv., herunder pligt til at følge de af finansministeren fastsatte eller aftalte regler om løn- og ansættelsesvilkår, herunder pensionsforhold, for personale ansat ved universitetet. Loven er senere ændret, men omfattede oprindeligt 12 universiteter, herunder Handelshøjskolen i København, som i modsætning til universiteterne allerede var en selvejende institution.

7. Overenskomstgrundlag mv.

7.1. Tjenestemandsløven og hovedaftalen fra 1969

Lov nr. 291 af 18. juni 1969 om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken definerer i § 1 en tjenestemand som ”enhver, der er ansat i statens, folkeskolens eller folkekirken tjeneste efter reglerne i denne lov”. Loven er senere ændret, jf. lovbekendtgørelse nr. 511 af 18. maj 2017. Fortsat gælder imidlertid, at tjenestemænd omfatter ”enhver, der er ansat i statens tjeneste ... efter reglerne i denne lov”.

Det fremgår af bekendtgørelse nr. 515 af 28. november 1969 af hovedaftale i henhold til lov nr. 291 af 18. juni 1969 om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken bl.a.:

”Kapitel 1. Hovedaftalens parter

§ 1. I medfør af § 49 i lov nr. 291 af 18. juni 1969 om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken, indgår ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen med Statstjenestemændenes Centralorganisation I, Statstjenestemændenes Centralorganisation II, Danske statsembedsmænds Samråd og Danmarks Lærereforening (centralorganisationerne) følgende hovedaftale:

Kapitel 2. Hovedaftalens område.

§ 2. Hovedaftalens bestemmelser gælder for indgåelsen af aftaler og udøvelsen af forhandlingsret i øvrigt for:

- (1) tjenestemænd i henhold til lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken

- (2) personale, der er ansat på tjenestemandslignende vilkår i staten, folkeskolen og folkekirken og
- (3) pensionerede tjenestemænd inden for gruppe (1).

Stk. 2. Hovedaftalens bestemmelser gælder endvidere for personalegrupper, der er ansat eller pensioneret på vilkår svarende til statstjenestemænds i institutioner m. v., til hvilke der ydes statstilskud, under forudsætning af, at en minister er part ved fastsættelsen af ansættelsesvilkårene, og de pågældende personalegrupper er repræsenterede af centralorganisationer, der er part i hovedaftalen. ”

7.2. DJØF-overenskomsten 1972

I overenskomst af 10. april 1972 mellem Økonomi- og Budgetministeriet og DJØF ”vedrørende juridiske kandidaters og universitetsøkonomers ansættelsesforhold i statens tjeneste” hedder det i § 1 om ansættelse:

”§ 1. Juridiske kandidater samt cand.polit.er, cand.oecon.er og cand.scient.pol.er, i det følgende kaldet universitetsøkonomer, der ansættes i statens tjeneste, uden at ansættelse sker som tjenestemand, aflønnes i overensstemmelse med de i nærværende overenskomst indeholdte regler. Undtaget herfra er tjenestemænd og pensionerede tjenestemænd fra stat, kommuner og koncessionerede virksomheder samt juridiske kandidater og universitetsøkonomer, der er fyldt 70 år.

Stk. 2. Ved ansættelse i en stilling, der i arbejdsmæssig, kvalifikationsmæssig, administrativ eller anden henseende indtager en sådan særstilling, at den ikke omfattes af de almindelige forudsætninger for nedenstående lønninger m.v., træffes der mellem økonomi- og budgetministeriet og forbundet speciel aftale om tillæg til lønnen og eventuelle andre vilkår....”

7.3. 1977- og 1991-protokollater om ansættelse af akademikere ved tilskudsberettigede institutioner

I tilslutning til overenskomsterne af 1977, forhandlet mellem Finansministeriet, Amtsrådsforeningen, Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune på den ene side og AC på den anden side, blev det af parterne i et protokollat bl.a. aftalt:

”11. Akademikere, der ansættes til undervisning ved gymnasier, seminarier, tekniske skoler, handelsskoler og andre tilskudsberettigede institutioner i stillinger, der forudsætter akademisk uddannelse, ansættes i henhold til overenskomsten med vedkommende faglige organisation.

Der ydes tillæg og overtimebetaling efter reglerne i overenskomsten med Gymnasieskolerens Lærerforening og Dansk Magisterforening.”

I tilknytning til første fælles overenskomst af 28. maj 1991 for akademikere i staten blev der indgået et ”protokollat for akademikere i Undervisningsministeriet”, hvor det bl.a. hedder:

”1. Akademikere, der ansættes til undervisning ved seminarier, tekniske skoler, maskinmesterskoler, handelsskoler, teknika og andre tilskudsberettigede institutioner i stillinger, der forudsætter akademisk uddannelse, ansættes i henhold til overenskomsten.

Civiløkonomer ansat til undervisning ved ovennævnte uddannelsesinstitutioner kan ikke ansættes efter denne overenskomst, men ansættes på tjenestemandslignende vilkår.”

7.4. Akademikeroverenskomsten 2015

Det hedder i Moderniseringsstyrelsens cirkulære af 10. november 2015 om ”overenskomst for Akademikere i staten”, Modst. nr. 049-15 bl.a.:

”Generelle bemærkninger

1. Finansministeriet har med en række Akademiker-organisationer indgået vedlagte overenskomst af 6. november 2015 for akademikere i staten.

Redaktionelle ændringer i overenskomstens bilag 6, fx i konsekvens af ændringer i ministerområdernes ressort, har ikke betydning for anvendelsesområdet af tillæg mv.

2. Overenskomsten dækker næsten alle akademikergrupper i staten. På lægeområdet ... På gymnasieområdet er der en særskilt overenskomst for lærere og pædagogiske ledere ved gymnasieskoler mv.

Overenskomsten omfatter endvidere, jf. særskilte protokollater herom:

a) Ledere og lærere ved en række videregående uddannelsesinstitutioner (bilag 9).

...

Af væsentlige ændringer i forhold til den hidtidige akademikeroverenskomst kan nævnes:

a) Sammenlægning af overenskomst for akademikere i staten og overenskomst for akademikere under IDA's og DdL's forhandlingsområde

...

Ovennævnte ændringer har virkning fra 1. april 2015.”

Overenskomsten indeholder følgende områdeangivelse:

”Kapitel 1. Overenskomstens område

§ 1. Overenskomstens område mv.

Overenskomsten omfatter akademikere i staten med de uddannelser, der er nævnt i bilag A, og som ansættes i stillinger, der forudsætter anvendelse af en af de uddannelser, der er nævnt i dette bilag.

Cirkulærebemærkning til § 1:

Nye kandidatuddannelser optages løbende i overenskomsten på grundlag af grænsedragning mellem de relevante akademikerorganisationer. Finansministeriet udsender i tilfælde af optag af nye uddannelser særskilt cirkulære herom med ajourføring af bilag A.

Stk. 2. Overenskomsten omfatter ikke:

1. Tjenestemænd og tjenestemandslignende ansatte m.fl. med ret til tjenestemandspension i:

- a) Staten, folkeskolen, folkekirken
- b) Kommuner
- c) Grønlands Selvstyre og de grønlandske kommuner
- d) Statsfinansierede virksomheder
- e) Tilskudsområder
- f) Koncessionerede virksomheder
- g) Aktieselskaber

...

5. Personer, ansat efter rammeaftale om kontraktansættelse af chefer i staten.

...

Stk. 3. Overenskomstens parter kan aftale, at overenskomsten også gælder for personer med anden uddannelse.

Cirkulærebemærkninger til § 1, stk. 3:

Ved overenskomstens parter forstås i denne overenskomst Finansministeriet og vedkommende organisation, jf. bilag A.

Mellem Finansministeriet og Dansk Magisterforening (DM) er der indgået aftale om, at overenskomsten omfatter ledere og lærere ved en række videregående uddannelsesinstitutioner, jf. bilag 9.

...”

Det hedder i bilag 6 til overenskomsten bl.a.:

”Oversigt over tillæg og særbestemmelser

Bilaget indeholder tillæg til og særbestemmelser for ansatte på nyt og på gammelt lønsystem, idet evt. afvigelser mellem de to lønsystemer er markeret.

For det nye lønsystem er angivet:

1. Tillæg, der forhandles og aftales centralt (jf. § 5, stk. 1) mellem Finansministeriet og Akademikerne, og
2. Tillæg, der forhandles decentralt (jf. § 5, stk. 2) mellem pågældende ministerium og den forhandlingsberettigede organisation. Disse er markeret med ”D”.

Samtlige tillæg til ansatte på gammelt lønsystem forhandles centralt mellem Finansministeriet og Akademikerne, medmindre der foreligger særskilt bemyndigelse.

...

Oplistingen af tillæg og særbestemmelser, der gælder for det enkelte ministerium, er ikke udtømmende.

De med * markerede tillæg mv. er pensionsgivende med den generelle pensionsbidragsprocent på 17,1 pct., også hvor det evt. ikke fremgår af de anførte tillægsaftaler. Medmindre andet fremgår, er tillæg mv. angivet i årligt grundbeløb pr. 31. marts 2012, ekskl. eventuelt pensionsbidrag, og de reguleres med de generelle stigninger, der aftales centralt ved overenskomstfornyelserne eller udmøntes via en generel reguleringsordning.

...

A. Samtlige ministerier

...

B. De enkelte ministerier

...

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling

Generelle bestemmelser

1. Akademikere, der ansættes til undervisning ved institutioner for erhvervsrettet uddannelse (erhvervsskoler) og andre tilskudsberettigede institutioner i stillinger, der forudsætter akademisk uddannelse, ansættes i henhold til overenskomsten.

Civiløkonomer, ansat til undervisning ved institutioner for erhvervsrettet uddannelse (erhvervsskoler), kan ikke ansættes efter denne overenskomst, men ansættes på tjenestemandslignende vilkår.

Rektorer ved private og almene gymnasier mv. ansættes i henhold til overenskomsten, jf. Finansministeriets cirkulære om løn- og ansættelsesforhold for rektorer ved private og almene gymnasier mv., (Perst. nr. 013-08).

Institutioner for erhvervsrettet uddannelse (handelsskoler, tekniske skoler og landbrugs-skoler)

2. Lærere ved institutioner ved erhvervsrettet uddannelse er omfattet af overenskomstens bestemmelser om arbejdstid med de nedenfor nævnte afvigelser.

...

D 5. Ansættelse er betinget af, at arbejdet, som det fremgår af stillingsbeskrivelsen, forudsætter den pågældendes uddannelse, jf. overenskomstens § 1. Undervisningen skal derfor primært være placeret ved de erhvervsgymnasiale uddannelser, videregående uddannelser eller tilsvarende eller højere niveauer og kan kun i begrænset omfang være placeret ved erhvervsuddannelserne.

Ansatte i fuldtidsstillinger afskediges, hvis mindre end halvdelen af arbejdet er betinget af den pågældende uddannelse, og såfremt der ikke er mulighed for deltidsansættelse.

...

Uddannelses- og Forskningsministeriet

I. Generelt

1. Akademikere, der ansættes til undervisning ved professionshøjskoler, erhvervsakademier, ingeniørhøjskoler og andre tilskudsberettigede institutioner i stillinger, der forudsætter akademisk uddannelse, ansættes i henhold til overenskomsten.

Cirkulærebemærkninger: Bestemmelsen i punkt 1 er overført fra det tidligere afsnit om Undervisningsministeriet ved OK11. Parterne er enige om, at overførslen ikke ændrer overenskomstens anvendelsesområde.

...

IV. Professionshøjskoler, erhvervsakademier mv.

Professionshøjskoler, erhvervsakademier og Danmarks Medie- og Journalisthøjskole

26. Rektorer ved professionshøjskoler med en uddannelse nævnt i bilag A ansættes og aflønnes i henhold til protokollat til overenskomsten af 30. juni 2015 om stillinger som rektor ved professionshøjskoler (Modst. nr. 035-15).

27. For ansatte, der er beskæftiget med undervisning ved professionshøjskolerne, erhvervsakademierne og Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, gælder overenskomstens bestemmelser om arbejdstid med de nedenfor nævnte afvigelser vedrørende merarbejde.

...”

Det hedder i bilag 9 til overenskomsten bl.a.:

”Protokollat om ledere og lærere ved en række videregående uddannelsesinstitutioner

Dette protokollat er indgået mellem Finansministeriet og Dansk Magisterforening i henhold til § 1, stk. 3, i overenskomst for akademikere i staten. Protokollatet omfatter ikke ansatte, der i forvejen er omfattet af § 1, stk. 1, i overenskomst for akademikere i staten.

Protokollat af 30. juni 2015 (Modst. nr. 035-15) om stillinger som rektor ved professionshøjskoler videreføres med de nødvendige redaktionelle tilpasninger til nærværende overenskomst og protokollat.

Ansatte efter dette protokollat omfattes af overenskomst for akademikere i staten med undtagelse af overenskomstens § 1, stk. 1 om dækningsområde med tilhørende bilag A, § 4 om basisløn, § 8 om lønanciennitet, bilag 4 om special- og chefkonsulenter, bilag B om lønninger og pensionsbidrag og bilag C om lønforløb i nyt og gammelt lønsystem.

Med hensyn til overenskomstens bilag 6 finder alene punkt 26-35 samt 38-45 vedrørende Uddannelses- og Forskningsministeriet anvendelse.

I øvrigt gælder følgende tilføjelser og fravigelser:

§ 1. Dækningsområde

Protokollatet omfatter ledere og lærere herunder adjunkter og lektorer ved følgende videregående uddannelsesinstitutioner:

1. Professionshøjskoler
2. Den frie Lærerskole i Ollerup
3. Navigationsskoler
4. Maritime uddannelsescentre Ledere er omfattet i det omfang, andet ikke er aftalt konkret.

Ledere er omfattet i det omfang, andet ikke er aftalt konkret.

Cirkulærebemærkning til § 1, stk. 1:

Med ovenstående har det ikke været hensigten at udvide eller indskrænke dækningsområdet i forhold til den hidtidige overenskomst.

Stk. 2. Ud over den afgrænsning, der følger af Akademiker overenskomstens § 1, stk. 2, gælder, at protokollatet ikke omfatter:

1. Lærere omfattet af organisationsaftale indgået med organisationer tilknyttet Centralorganisationen af 2010 (CO10).
2. Ledere, der er ansat ved Professionshøjskoler, og som har en af følgende grunduddannelser:
 - a) Ergoterapeut
 - b) Fysioterapeut
 - c) Bioanalytiker

- d) Socialrådgiver/socionom
- e) Sygeplejerske
- f) Radiograf
- g) Jordemoder eller
- h) Afspændingspædagog

3. Ledere og lærere omfattet af organisationsaftale for bygningskonstruktører i staten.

4. Ledere og lærere ansat efter aftale med Lærernes centralorganisation og lærere ansat på individuel kontrakt samt ansatte efter organisationsaftale for visse konsulenter/pædagogiske konsulenter ved professionshøjskoler (LC's forhandlingsområde), (Modst. nr. 022-12).

Cirkulærebemærkninger til § 1 stk. 2, punkt 4: Bestemmelserne i stk. 2, pkt. 4 omfatter konsulenter og afdelingsledere virksomhedsoverdraget fra Danmarks Pædagogiske Universitet, konsulenter ansat på individuel kontrakt accepteret af Undervisningsministeriet og Lærernes Centralorganisation og AMU-lærere.

Stk. 3. Uanset bestemmelsen i stk. 2, 1. punktum, finder protokollatet anvendelse for ansatte, der som en personlig ordning har bevaret retten til tjenestemandspension og som i øvrigt er omfattet af protokollatets dækningsområde.

...”

Det hedder i bilag A til overenskomsten bl.a.:

”Oversigt over overenskomstens forhandlingsberettigede organisationer, uddannelser og pensionsordninger

I nedenstående oversigt er det anført, hvilke kandidat- og bacheloruddannelser mv. der er omfattet af akademikeroverenskomsten, ligesom det fremgår hvilken/hvilke organisation/-er, der er forhandlingsberettiget i forhold til de respektive uddannelser. Nye kandidatuddannelser optages løbende i overenskomsten på grundlag af grænsedragning mellem de relevante (akademiker)organisationer.

Cirkulærebemærkning:

På grundlag af grænsedragning af nye uddannelser mellem akademikerorganisationerne ajourfører Finansministeriet løbende bilag A. Der udsendes særskilt cirkulære om eventuelle ændringer/tilføjelser.

Kandidatuddannelser som nævnt i bilag A, der gennemføres med udgangspunkt i en professionsbacheloruddannelse, er omfattet af overenskomsten, medmindre andet fremgår nedenfor. Det er forudsat, at de pågældende kandidater udfører akademisk arbejde og ikke er omfattet af anden gældende overenskomst.

Overenskomsten omfatter ikke ledere og lærere med en grunduddannelse, der er omfattet af CO10's organisationsaftaler for professionshøjskolerne, og som med udgangspunkt i professionsbacheloruddannelsen har gennemført en kandidatuddannelse.

...

I. Kandidatuddannelser m.fl.

Uddannelse	Forhandlingsberettiget organisation	...
...
...
...
Cand.act.	<u>DJØF</u> Dansk Magisterforening (DM)	

Cand.act. i stillinger som underviser eller forsker henhører under Dansk Magisterforening (DM), øvrige henhører under Djøf

Cand.adm.pol.	Djøf	Juristernes og Økonomernes Pensionskasse
Cand.agro. / Agronom	JA (Jordbrugsakademikerne)	Pensionskassen for Jordbrugsakademikere og Dyr-læger (PJD)
Cand.arch. / Arkitekt	Arkitektforbundet	Arkitekternes Pensionskasse
Cand.art.	Dansk Magisterforening (DM)	MP Pension
Cand.brom. (Bromatolog)	Ingeniørforeningen, IDA	Ingeniørforeningens Pensionskasse: Ingeniørpension, Danske Civil- og akademiingeniørers Pensionskasse (DIP)
Cand.comm.	<u>Djøf</u> Dansk Magisterforening (DM)	<u>Juristernes og Økonomernes Pensionskasse</u> MP Pension

Cand.comm. med samfundsvidenskabeligt overbygningsfag, der ikke er gymnasielærerfag, henhører under Djøf. Cand.comm. fra Roskilde Universitetscenters kommunikationsuddannelse med et overbygningsfag fra det naturvidenskabelige eller humanistiske hovedområde samt kandidater med samfundsvidenskabelige overbygningsfag, der er gymnasiefag, eller med internationale udviklingsstudier som overbygningsfag henhører under Dansk Magisterforening (DM).

...
...
...
...
...
Cand.interpret	<u>Dansk Magisterforening (DM)</u> Forbundet Kommunikation og Sprog

Kandidater henhører under Forbundet Kommunikation og Sprog. Dog henhører stillinger som forsker eller underviser ved de højere læreanstalter mv. samt ved professionshøjskoler under Dansk Magisterforening (DM).

Cand.it /Kandidat i informationsteknologi	Forhandlingsretten følger den adgangsgivende eksamen	Pensionskassen følger den adgangsgivende eksamen
	Dansk Magisterforening (DM)	MP Pension
	Djøf	Juristernes og Økonomernes Pensionskasse

Kandidater i informationsteknologi, der er optaget på cand.it-uddannelsen på grundlag af en adgangsgivende eksamen (bachelorgrad eller anden uddannelse), der henhører under overenskomstens dækningsområde, henhører under den organisation der har forhandlingsretten til den adgangsgivende eksamen/uddannelse. Kandidater der er optaget på baggrund af en bachelor fra IT-Universitetet henhører under DM. Kandidater i informationsteknologi, der er optaget på cand.it-uddannelsen på andet grundlag henhører under Djøf.

...”

Dorthe Christensen har forklaret, at akademikeroverenskomsten er en uddannelsesoverenskomst. Dækningsområdet har altid været forstået meget bredt. Der er ikke andre begrænsninger end tjenestemænd. Der er ingen begrænsninger med hensyn til ledere. Den omfatter alle ansat i statens tjeneste uanset hvor det måtte være. Skolerne i sagerne er en del af staten – regioner og kommuner er en del af den offentlige forvaltning, men ikke af staten. Der har aldrig været tvivl med hensyn til selvejende institutioner. Overenskomsten har altid været gældende på CBS, som var en selvejende institution forud for universitetsloven fra 2003. Afgørende er, om staten er arbejdsgiver, bredt set, og om lønsummen indgår ved overenskomstforhandlingerne. Alle, der underviser på erhvervsskoler, er omfattet af overenskomsten, når ansættelsen sker med baggrund i en akademisk uddannelse. Bestemmelsen herom i akademikeroverenskomstens bilag 6 er en rest af 1977-protokollatet, som havde til formål at erstatte arbejdstidsreglerne i AC-overenskomsterne med dem i GL- og DM-overenskomsterne.

Helge Mørch har forklaret, at han altid har opfattet ”staten” i AC-overenskomsten som statens forhandlingsområde og aldrig har været mødt med det synspunkt, at det ikke skulle dække de selvejende institutioner. 1977-protokollatets pkt. 11 indebar, at akademisk aflønning forudsatte undervisning på akademisk niveau, og at en sådan underviser, hvis vedkommende underviser f.eks. var ingeniør, ville forblive på ingeniøroverenskomsten, men få særligt tilsagnstillæg og

overarbejdsbetaling efter GL-overenskomsten. Første del af pkt. 11 er overført til akademikeroverenskomstens bilag 6. Andel del er overført til GL-overenskomsten.

Carsten Holm har forklaret, at akademikere i staten oprindeligt var ansat som tjenestemænd. Overenskomsterne kommer i 1960'erne til dækning af dem, der ansættes i statens tjeneste i en stilling, der ikke er en tjenestemandstilling. Det er også, hvad der er fastsat som dækningsområdet i akademikeroverenskomsten – det er det, der står i akademikeroverenskomstens § 1. De selvejende institutioner er ikke en del af staten – at de indgår i den offentlige forvaltning betyder ikke, at de er statslige. Finansministeriet har staten som område – og i øvrigt kompetence for så vidt angår selvejende institutioner, når de ved lov om de pågældende institutioner har fået tildelt kompetencen. Når kompetencen til at indgå overenskomst vedrørende selvejende institutioner udnyttes, indgår lønsummen i overenskomstforhandlingerne. Det er forskelligt, om de indgår en overenskomst, som dækker både staten og de selvejende institutioner, eller overenskomst for hver især. For så vidt angår akademikere, der som sådan ansættes til undervisning af en selvejende institution, er det særskilt aftalt, at de omfattes af akademikeroverenskomsten – det står i bilag 6 til overenskomsten. Finansministeriet har konsekvent praktiseret akademikeroverenskomsten som dækkende ansættelse i staten. Ved oprettelse af nye selvejende institutioner er der taget særskilt stilling til spørgsmålet om overenskomstdækning. I de tilfælde, hvor statsinstitutioner bliver selvejende institutioner, således som universiteterne blev det i 2003, har det dog været praksis at videreføre det statslige overenskomstgrundlag – på universitetsområdet for alle de institutioner, der kom ind under loven.

Carl Erik Johansen har forklaret, at ligesom djøf-overenskomsten fra 1972 dækker akademikeroverenskomsten alene ansættelse i statens tjeneste. Det er det, der står i overenskomsten, og det har stået der hele tiden. Afgrænsningen til ansættelse i staten svarer helt til tjenestemandsløven, som aldrig har været gældende for ansættelse i tilskudsinstitutioner eller selvejende institutioner. Den lønnings- og klassificeringslov, der blev lavet i 1969, havde samme anvendelsesområde som tjenestemandsløven og opregnede de tjenestemandstillinger, der var dengang – de selvejende institutioner var ikke omfattet af den lov. I og med, at overenskomstansættelse afløste tjenestemandsansættelse, er det da også helt naturligt, at anvendelsesområdet for overenskomsterne blev det samme som for tjenestemandsløven, dvs. i statens tjeneste. Finansministeriet har altid stået fast på, at ”staten” i akademiker- og djøf-overenskomsterne ikke omfatter ”tilskuds-

området”. Når nye selvejende institutioner er kommet til, og der er tillagt Finansministeriet kompetence vedrørende løn- og ansættelsesvilkår, er Finansministeriet for så vidt angår overenskomstdækning gået frem i overensstemmelse med angivelserne i Personaleadministrativ Vejledning om overenskomstindgåelse.

7.5. Visse aftaler om stillinger i undervisningsinstitutioner

7.5.1. 1984-grænsedragningsskoleaftale på handelsskoleområdet

I brev af 2. januar 1984 fra TFU, Tjenestemændenes Fællesudvalg, til Finansministeriet hedder det:

”Grænsedragning på handelsskoleområdet

Det meddeles herved, at der mellem centralorganisationerne er enighed om grænsedragningen på handelsskoleområdet således:

1. Stillinger som handelsskolelærer grænsedrages til COII.
2. Stillinger i det akademiske lønrammeforløb 16/31-34 samt studielektorstillinger i lr. 36 grænsedrages til AC.
3. Stillinger som forstander/direktør grænsedrages til COII, medmindre der for ansættelse i stillingen forudsættes akademisk uddannelse.

Oversigt over de grænsedragede stillinger vedlægges.”

7.5.2. 1995-aftale om klassificering af nyoprettede lederstillinger ved erhvervsskolerne (tekniske skoler og handelsskoler)

Det hedder i denne aftales § 1:

”§1. Nærværende aftale omfatter nyoprettede lederstillinger ved erhvervsskoler (tekniske skoler og handelsskoler), der besættes på tjenestemandslignende vilkår efter den til enhver tid gældende ansættelsesbekendtgørelse for erhvervsskoler. ...”

Tjenestemandsretten har i sag TR2011.0005, CO10 for Handelsskolernes Lærerforening mod Moderniseringsstyrelsen for Den Selvejende Institution Rybners, ved dom af 30. august 2012 fastslået, at 1995-aftalen ikke finder anvendelse på en stilling som vicedirektør/rector for de gymnasiale uddannelser på Rybners, som ifølge sine vedtægter er en selvejende institution inden for den offentlige forvaltning omfattet af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, og som er oprettet ved en fusion af Esbjerg Handelsskole og Esbjerg Statsskole. Moderniseringsstyrelsen havde givet Rybners anvisning på at besætte stillingen ved individuel kontrakt med den

begrundelse, at stillingen ikke var omfattet af nogen eksisterende kollektiv aftale. Det hedder i dommen bl.a.:

”... det er rettens opfattelse, at stillingen som vicedirektør/rector for de gymnasiale uddannelser ved Rybners under alle omstændigheder ikke er omfattet af aftalens dækningsområde.

Tjenestemandsretten har herved lagt vægt på, at Rybners ikke er en institution svarende til de erhvervsskoler (tekniske skoler og handelsskoler), som var omfattet af erhvervsskolelovgivningen på tidspunktet for klassificeringsaftalens indgåelse i 1995, og som må anses for de skoler, som aftalen tager sigte på. Rybners er tværtimod såvel en erhvervsskole som et gymnasium, og skolen skal derfor også overholde lov om institutioner for almengymnasial uddannelse, herunder denne lovs § 25, som stiller særlige uddannelsesmæssige krav til lederen af den almengymnasiale del af en institution. Det indgik derfor også som et højt prioriteret kriterium ved stillingens besættelse, at man som udgangspunkt ønskede stillingen besat med en person med undervisningskompetence og –erfaring inden for det almene gymnasium, hvilket klart adskiller stillingen fra de erhvervsskolelederstillinger, som klassificeringsaftalen fra 1995 må antages at tage sigte på.

Det kan ikke føre til et andet resultat, at Rybners er blevet godkendt som institution for erhvervsrettet uddannelse.

Tjenestemandsretten tager herefter indklagedes frifindelsespåstand til følge.”

7.5.3. 2007-aftalen om rektorer ved professionshøjskoler mv.

I organisationsaftale af 24. september 2007 mellem AC, COII og Dansk Magisterforening på den ene side og Finansministeriet på den anden side om stillinger som rektor ved professionshøjskoler m.v., jf. Personalestyrelsens Cirkulære af 1. juli 2008 herom (Perst. nr. 030-08), hedder det bl.a.:

” § 1. Dækningsområde

Denne aftale omfatter personer, der i henhold til lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser ansættes som rektor ved en professionshøjskole, idet de vilkår, der efter protokollatets § 3 og § 5 forhandles og aftales med en forhandlingsberettiget organisation, forhandles og aftales med

- 1) AC for rektorer, der ansættes på baggrund af en uddannelse nævnt i bilag a til overenskomst for akademikere i staten,
- 2) COII for rektorer, der ansættes på baggrund af en grunduddannelse som ergoterapeut, fysioterapeut, bioanalytiker, socialrådgiver/socionom, sygeplejerske, radiograf, jordemoder eller afspændingspædagog, eller
- 3) DM for rektorer, der ikke kan omfattes af nr. 1 eller nr. 2.

Stk. 2. Bestemmelserne i denne aftale supplerer eller erstatter enkelte bestemmelser i den til enhver tid gældende overenskomst for akademikere i staten, COII/LC/OC-fællesoverenskomsten, og overenskomst for ledere og lærere ved en række videregående uddannelsesinstitutioner.”

Carsten Holm har forklaret, at professionshøjskolerne for Finansministeriet var et nyt område, som ikke var omfattet af akademikeroverenskomsten. Efter forhandling fik de en ny overenskomst for rektorer med særlige regler i forhold til akademikeroverenskomsten. Umiddelbart efter, at aftalen om rektorerne var underskrevet, modtog Moderniseringsstyrelsen en e-mail fra AC om øvrige lederstillinger ved professionshøjskolerne.

Det hedder i denne e-mail af 21. september 2007:

”Protokollaterne/aftalen vedrørende rektorerne for professionshøjskolerne er underskrevet i COII, AC og DM, og jeg har gd returneret aftalerne til Personalestyrelsen pr. post.

Vi konstaterer nu, at en række nye lederstillinger i ledelseslagene under rektorstillingerne ved professionshøjskolerne de facto er opslået og/eller besat – således f.eks. ved Professionshøjskolen VIA i den midtjyske region (se stillingsannonce for 2 økonomi- og administrationschefer på job-i-staten og se i øvrigt oversigten over ledere i VIA på hjemmesiden <http://uc2008.net.dynamicweb.dk/Default.aspx?ID=222>).

Vi finder derfor, at der er behov for snarest at optage forhandling om løn- og ansættelsesvilkårene i disse stillinger, og jeg vil tillade mig at anmode om, at der tages initiativ til at indkalde et snarligt møde herom.”

Den blev fulgt op i en e-mail af 26. marts 2008 fra AC til styrelsen, hvori det hedder:

”Mens OK08-resultaterne er ude til afstemning, er der tid til at se på andre ting, og jeg har noteret mig at vi har et hængeparti vedr. lederstillingerne ved professionshøjskolerne – i forlængelse min nedenstående mail af 21. september 2007.

Vi talte sidst om sagen i oktober 2007, hvor jeg forstod, at processen på professionshøjskolerne og i UVM har været langsommere end fastlagt i UVM's tidsplan. Jeg forstod ved den lejlighed også, at vi var enige om, at skolerne ikke kan opslå og besætte stillingerne, før der er truffet aftale om klassificeringerne, - og at Personalestyrelsen ville tage initiativ til at indkalde organisationerne til forhandling, når tiden var inde (...).

Vi konstaterer – som tidligere – at der opslås lederstillinger ved professionshøjskolerne – senest har jeg set et genopslag af to centerlederstillinger ved VIA University College - og det forekommer mig derfor, at det nok kunne være på tide at optage forhandling om aflønning og ansættelsesvilkår for den store gruppe af ledere under rektorniveauet.

Jeg vil således opfordre til, at der fra jeres side snarest tages initiativ til et møde i sagen.”

Carsten Holm har forklaret, at styrelsen forstod det som en henvendelse om, at der manglede overenskomst for det næste ledelseslag. Der var herefter et langt forhandlingsforløb, som endte med en aftale om klassificering.

7.5.4. 2008-aftale om gymnasirektorer

I Personalestyrelsens cirkulære af 10. juni 2008 om løn- og ansættelsesforhold for rektorer ved private og almene gymnasier m.v. (Perst. nr. 013-08) hedder det bl.a.:

”Generelle bemærkninger

Finansministeriet og Danmarks Jurist- og Økonomforbund har den 25. februar 2008 indgået aftale om løn- og ansættelsesforhold for rektorer ved private og almene gymnasier mv. i tilknytning til overenskomst for akademikere i staten

Aftalen indebærer, at rektorer, bortset fra rektorer der er ansat på tjenestemandsvilkår, med virkning fra 1. januar 2007 omfattes af overenskomst for akademikere i staten.

Cirkulæret træder i kraft 1. januar 2007.”

I aftalen hedder det bl.a.:

”1.

Med virkning fra 1. januar 2007 ansættes rektorer ved private og almene gymnasieskoler, studenterkurser og selvstændige 2-årige hf-kurser i henhold til overenskomst for akademikere i staten.”

Dorthe Christensen har forklaret, at gymnasierne pr. 1. januar 2007 overgik fra amterne til at være selvejende institutioner. I den forbindelse besluttede rektorerne, der hidtil havde været organiseret i GL, at melde sig ind i DJØF. DJØF kontaktede Finansministeriet, som var af den opfattelse, at akademikeroverenskomsten ikke gjaldt. De forhandlede om vilkårene, men kunne ikke blive enige. Nogle stillinger, der blev ledige, blev slået op. DJØF varslede den 2. maj 2007 blokade af disse stillinger. Det skyldtes ikke, at de ikke mente, at stillingerne var overenskomstdækket, men at Finansministeriet havde en anden opfattelse, og de kunne ikke blive enige om lønnen.

Spørgsmålet om blokadens lovlighed er afgjort ved faglig voldgift. Det hedder i opmandstilkendegivelse af 7. januar 2008 (Per Sørensen) bl.a.:

”Tvisten i denne sag er opstået, fordi rektorstillingerne nu skal besættes på overenskomstvilkår og ikke – som hidtil – på tjenestemandsvilkår. Der skal således etableres et helt nyt overenskomstgrundlag for disse stillinger, og der er ikke grundlag for at nå til, at Hovedaftalens § 5, stk. 5, litra a, i en sådan situation er til hinder for, at der etableres blokade af de nye stillinger, indtil der, kollektivt eller individuelt, er opnået enighed om ansættelsesvilkårene ...”

Dorthe Christensen har endvidere forklaret, at der herefter blev indgået en aftale. Efterfølgende opstod der imidlertid uenighed om tidspunktet for oprykning fra lønramme 37 til lønramme 38.

Denne tvist er afgjort ved faglig voldgift ved opmandstilkendegivelse af 3. april 2014 (Lene Pagter Kristensen). Det hedder i tilkendegivelsen:

”Personalestyrelsen anførte i sit brev af 3. januar 2007 til AC, at rektorer ved gymnasieskoler mv. fremover ikke ville kunne ansættes som tjenestemænd eller på tjenestemandslignende vilkår, at styrelsen ønskede at optage forhandlingen om en udvidelse af AC-overenskomsten til også at omfatte rektorer ved gymnasieskoler mv., og at Finansministeriet ikke ønskede at overføre aftalen af 5. juli 1993 om omklassificeringer af stillinger som rektor ved gymnasieskolerne mv. til overenskomstområdet.

Der skulle således – som også fremhævet i opmandstilkendegivelsen af 7. januar 2008 – etableres et helt nyt overenskomstgrundlag for de rektorstillinger, som fremover skulle besættes på overenskomstvilkår.

Arbejdstagersiden var på denne baggrund ikke berettiget til at forvente, at en ny klassificeringsaftale ville indebære en hel eller delvis videreførelse af vilkårene fra 1993-aftalen, medmindre andet blev udtrykkeligt tilkendegivet fra arbejdsgiverside. Sådanne forventninger findes heller ikke at kunne støttes på det oplyste om forhandlingsforløbet.

2008-aftalen indeholder i forhold til overenskomstansatte rektorer intet vilkår svarende til 1993-aftalens § 3, stk. 2, om at lavere klassificering som følge af faldende elevtal først gennemføres ved ledighed i stillinger, og et sådant vilkår kan herefter ikke anses for en del af parternes aftale. Det fremgår endvidere af aftalen, at overenskomstansatte rektorer henføres til lønramme 38, når gymnasiet har ”700 studenterårsværk og derover eksklusiv enkeltfagskursister”. Der er ikke grundlag for at forstå begrebet ”studenterårsværk” som en henvisning til 1993-aftalens bestemmelser om, at der skal lægges vægt på elevantallet pr. 1. september, idet ”studenterårsværk” efter ordlyden tværtimod naturligt må forstås i samme betydning som det begreb, som gennem en årrække fast har været anvendt inden for

Undervisningsministeriets område som betegnelse for den studenter- eller elevaktivitet, som udløser taxametertilskud, hvilket begreb utvivlsomt må have været DJØF bekendt. John Wæver har da også forklaret, at han kendte begrebet fra dette område, og han havde derfor anledning til at gøre indsigelse, hvis arbejdstagersiden ikke kunne acceptere, at man gjorde brug af begrebet i forbindelse med 2008-aftalens fastlæggelse af beregningsgrundlaget for opklassificering til lønramme 38 for så vidt angår overenskomstansatte rektorer.

Da 2008-aftalen herefter i det hele må forstås som anført af Moderniseringsstyrelsen, følger det heraf, at de indklagede skal frifindes for de nedlagte påstande. ...”

7.5.5. 2009-aftale om rektorer ved erhvervsakademier

I Personalestyrelsens cirkulære af 26. juni 2009 om stillinger som rektor ved erhvervsakademier (Perst. nr. 042-09) hedder det bl.a.:

”Generelle bemærkninger

Finansministeriet og Statstjenestemændenes Centralorganisation II har indgået vedlagte organisationsaftale for rektorer ved erhvervsakademier.

Ikrafttræden
Protokollatet træder i kraft den 1. januar 2009.”

Organisationsaftalen er indgået den 26. juni 2009. I aftalen, som indeholder bestemmelser om basisløn, tillæg, lønregulering, pension, åremål og arbejdstid, hedder det bl.a.:

” § 1. Dækningsområde

Denne aftale omfatter personer, der i henhold til lov om erhvervsakademier for videregående uddannelser, ansættes som rektor ved et erhvervsakademi.

Stk. 2. Bestemmelserne i denne aftale supplerer eller erstatter enkelte bestemmelser i den til enhver tid gældende COII/LC/OC-fællesoverenskomst.”

Om det forudgående forløb er følgende oplyst:

I september 2008 blev der oprettet 10 erhvervsakademier. I en e-mail af 13. september 2008 fra Personalestyrelsen til AC og Skolelederforeningen hedder det:

”Til orientering kan det oplyses, at der er oprettet 10 stillinger som rektor ved Erhvervsakademierne. Der er tale om nye institutioner, der ikke er dækket af gældende aftaler og overenskomster. I det stillingerne ikke agtes besat på tjenestemandslignende vilkår er det meddelt Undervisningsministeriet, at stillingerne kan besættes på individuel kontrakt.

Finansministeriet vil være indstillet på at lade stillingerne dække af en (eksisterende) overenskomst indgået med den organisation, der dækker en flerhed af stillingerne.”

I brev af 9. februar 2009 fra COII til Finansministeriet hedder det:

”Overenskomstdækning af stillinger som rektor for Erhvervsakademier

COII skal hermed begære forhandling om indgåelse af en organisationsaftale for rektorer ved Erhvervsakademierne, jf. § 3, stk. 3, i Hovedaftale af den 22. juli 1992 mellem Finansministeriet og COII.

Der er, efter COII’s oplysninger, oprettet ni selvstændige erhvervsakademier, idet erhvervsakademiet i Nordjylland umiddelbart efter dannelsen blev indfusioneret i en professionshøjskole.

COII organiserer, gennem Handelsskolernes Lærerforening, 6 rektorer:

...

Det er derfor COII’s opfattelse, at COII organiserer en flerhed af rektorerne på Erhvervsakademierne.

COII ser frem til, inden for en måned, at blive indkaldt til forhandlinger om indgåelse af ny overenskomst for rektorer ved erhvervsakademierne. ...”

Henrik Højrup har forklaret, at de pågældende som ledere af erhvervsskoler var medlemmer af Handelsskolernes Lærerforening, som dengang var medlem af CO10, nu af LC.

Personalestyrelsen orienterede i en e-mail af 12. februar 2009 AC om henvendelsen fra CO10. Efter diverse korrespondance og møder, hvor AC bl.a. gav udtryk for, at akademikeroverenskomsten omfattede stillingerne, da de fleste af de ansatte havde en akademisk uddannelse, blev der den 11. maj 2009 afholdt et møde mellem AC og Personalestyrelsen. I AC’s interne referat af dette møde hedder det bl.a.:

”Drøftelse mellem Personalestyrelsen og AC vedr. overenskomstdækning for rektorer på Erhvervsakademierne, mandag den 11. maj 2009.

...

AC indledte med henvisning til AC's brev af 3. april 2009, hvoraf fremgik, at AC var af den principielle opfattelse, at Rektorerne for Erhvervsakademierne allerede er omfattet af overenskomsten for akademikere i staten. AC henviste til, at brevet også skulle opfattes som et krav om indgåelse af overenskomst i det tilfælde, at man måtte nå frem til, at overenskomsten for akademikere i staten ikke omfatter rektorerne for Erhvervsakademierne.

Personalestyrelsen udtrykte beklagelse for den situation, som styrelsen var blevet bragt i. Personalestyrelsen fandt, at spørgsmålet om overenskomstindgåelsen burde afklares mellem organisationerne. Personalestyrelsen appellerede derfor til, at AC drøftede spørgsmålet med COII. Personalestyrelsen så helst som en lykkelig udgang af sagen, at man nåede frem til en løsning svarende til den for rektorer på professionshøjskolerne, hvor stillingerne konkret grænsedrages efter stillingsindehaverens uddannelsesmæssige baggrund, og hvor der i øvrigt er aftalt identiske vilkår på de to overenskomstområder. Personalestyrelsen oplyste i øvrigt, at COII havde været afvisende overfor en sådan løsning.

AC tilkendegav, at man ikke var afvisende for en sådan løsning. Samtidigt blev det understreget fra AC's side, at det ville være helt uacceptabelt, såfremt Personalestyrelsen indgik overenskomst alene med COII, og at AC's organisationer i givet fald ville være indstillet på at bruge alle midler for at få en overenskomst.

Personalestyrelsen oplyste, at man havde påbegyndt realitetsforhandlinger med COII, men at man endnu var i opstartsfasen. Under henvisning til, at man ikke ønskede at indgå dobbeltoverenskomst for det samme område, og derfor blev nødt til at vælge hvilken part, man ville indgå overenskomst med, afviste Personalestyrelsen yderligere drøftelser med AC om indgåelse af overenskomst. Personalestyrelsen håbede dog, at organisationerne forinden kunne opnå enighed om en fælles løsning.

Personalestyrelsen afviste i øvrigt, at AC-overenskomsten allerede omfatter rektorerne for erhvervsakademierne bl.a. med henvisning til, at overenskomstens dækningsområde som udgangspunkt er ”staten” i snæver forstand. AC tog forbehold herfor, bl.a. med henvisning til, at overenskomstens bilag 6 også omfatter underviserne på tilskudsområdet under Undervisningsministeriet, ligesom at overenskomsten også omfatter bl.a. Københavns Universitet og DTU mfl.

...”

I Personalestyrelsens interne referat hedder det:

”Referat fra møde med AC d. 11/5-09 angående rektorer på Erhvervsakademierne

AC starter mødet med at pointere, at de stadig er af den opfattelse, at rektorerne er omfattet af AC-overenskomsten. Såfremt Personalestyrelsen ikke er enig i denne vurdering mener AC, at det bør indgås en særskilt overenskomst med AC.

Personalestyrelsen fortalte AC at vi efter en vurdering af sagen, bl.a. med kammeradvokatens hjælp, har indledt forhandlinger med CO2, men at vi gerne så en fælles aftale med AC og CO2. Personalestyrelsen bemærkede, at diskussionen omkring hvorvidt AC-overenskomsten dækker selvejeområdet er en diskussion, der har været oppe før, og Personalestyrelsen har redegjort for styrelsens synspunkter i denne forbindelse, nemlig et område skal være eksplicit nævnt i AC-overenskomsten for at være dækket.

AC påpegede, at der er nogle selvejende institutioner, som AC overenskomsten dækker, som ikke er eksplicit nævnt i overenskomsten, herunder f.eks. KU og DTU.

Hertil svarede Personalestyrelsen, at dette var begrundet i praksis, idet disse institutioner tidligere har været statslige institutioner, hvorfor de har været og er forblevet under AC-overenskomsten.

...”

Henrik Højrup har om organisationsaftalen forklaret, at det er en funktionsoverenskomst, og at den gælder uden hensyn til uddannelsesmæssig baggrund. En uddannelsesoverenskomst kan ikke overtrumfe en funktionsoverenskomst, som er udtryk for, at alle i funktionen uanset alt andet er omfattet. Overenskomsten for folkeskolelærere er ligeledes en funktionsoverenskomst og omfatter derfor også de akademikere, der er ansat i folkeskolen.

Carsten Holm har forklaret, at styrelsen ville have foretrukket en grænsedragningsaftale, men det ønskede CO10 ikke. CO10 havde majoriteten af de ansatte som medlemmer og opfyldte også i øvrigt kravene til at være overenskomstpart. Derfor endte det med en aftale med CO10. Styrelsen ønsker ikke parallelloverenskomster – indbyrdes organisationskonkurrence bringer forstyrrelser.

7.5.6. 2009-overenskomst for forstandere og øvrige chefstillinger ved voksenuddannelsescentre

Den 10. november 2009 indgik DJØF og Finansministeriet overenskomst for forstandere og øvrige chefstillinger ved voksenuddannelsescentre, jf. Personalestyrelsens cirkulære af 19. november 2009 herom (Perst. nr. 062-09), med følgende dækningsområde:

”§ 1. Dækningsområde

Overenskomsten omfatter forstandere, viceforstandere, souschefer, afdelingschefer, funktionschefer, øvrige pædagogiske chefer samt administrative chefer ved voksenuddannelsescentre.

Cirkulærebemærkninger til § 1, stk. 1:

Ansættelse efter overenskomsten forudsætter, at der er tale om egentlige chefstillinger.

Overenskomsten respekterer gældende overenskomster.

Stk. 2. Overenskomsten omfatter ikke:

- 1) tjenestemænd og tjenestemandslignende ansatte m.fl. med ret til tjenestemandspension i
 - a) staten, folkeskolen og folkekirken,
 - b) kommuner,
 - c) Grønlands Selvstyre og de grønlandske kommuner,
 - d) statsfinansierede virksomheder,
 - e) tilskudsområder,
 - f) koncessionerede virksomheder,
 - g) aktieselskaber

...”

I cirkulæret hedder det bl.a.:

”Generelle bemærkninger

Finansministeriet og Danmarks Jurist- og Økonomforbund har indgået overenskomst for forstandere og øvrige chefstillinger ved voksenuddannelsescentre.

Administrative ledere med egentlige ledelsesbeføjelser, som er ansat i henhold til organisationsaftale for kontorfunktionærer, laboranter og IT-medarbejdere (HK) (Perst. nr. 065-08), vil fortsat følge organisationsaftalen.

De ansatte følger en række generelle aftaler mellem Finansministeriet og Centralorganisationerne. Disse aftaler er oplyst i bilag 1.

Ikrafttræden

Cirkulæret har virkning fra den 1. april 2008.”

Dorthe Christensen har forklaret, at VUC-lederne i 2007 meldte sig ind i DJØF. Centrene gik fra amterne over i staten, og Finansministeriet frasagde sig de amtslige overenskomster. DJØF havde de ansatte som medlemmer, men ikke alle lederne havde en akademisk baggrund. DJØF havde ca. 120 medlemmer og ville gerne overenskomstdække dem alle uanset baggrund. Derfor

endte det med en funktionsoverenskomst. Overenskomsten dækker både administrative og pædagogiske ledere.

7.5.7. Lærere og pædagogiske ledere ved gymnasieskoler m.v.

Det hedder i overenskomst af 10. februar 2012 mellem GL og Finansministeriet, jf. Moderniseringsstyrelsens cirkulære af 21. februar 2012 (Perst. nr. 008-12), bl.a.:

”§ 1. Dækningsområde

Overenskomsten omfatter magistre, der er ansat som adjunkter/lektorer samt ledere ved statslige, selvejende og private gymnasieskoler, studenterkurser samt hf-kurser, herunder ved den studieforberevende enkeltfagsundervisning, som ansættes til at varetage undervisning på gymnasialt niveau, og som har en af de i bilag 2 nævnte uddannelser.

Cirkulærebemærkninger til § 1, stk. 1:

Andre ansatte, som varetager undervisning på gymnasialt niveau, er omfattet af bilag 3.

...

Stk. 2. Overenskomsten omfatter pædagogiske lederstillinger under rektorniveau ved rektorledede institutioner, hvor lederen har en af de i bilag 2 nævnte uddannelser, jf. i øvrigt bilag 7.

Stk. 3. Overenskomsten omfatter ikke

1) tjenestemænd og tjenestemandslignende ansatte m.fl. med ret til tjenestemandspension i

- a) staten, folkeskolen og folkekirken,
- b) kommuner,
- c) Grønlands Selvstyre og de grønlandske kommuner,
- d) statsfinansierede virksomheder,
- e) tilskudsområder,
- f) koncessionerede virksomheder,
- g) aktieselskaber

...

Bilag 2

Overenskomstens område

Overenskomsten omfatter følgende uddannelser, jf. § 1, stk. 1:

- cand.interpret.
- cand.ling.merc.
- cand.mag.
- cand.phil.

cand.pæd.
 cand.scient.
 cand.stat.
 cand.theol.
 dr.phil.
 dr.scient.
 lic.phil.
 lic.scient.
 mag.art.
 mag.scient. samt
 cand.comm. med et overbygningsfag fra det naturvidenskabelige eller humanistiske hovedområde samt kandidater med samfundsfag som overbygningsfag.

Bilag 3

Vilkår for ansatte, der ikke opfylder betingelserne for ansættelse efter overenskomstens § 1, stk. 1 og 2

1. Andre akademikere (herunder bachelorer) end de i § 1, jf. bilag 2 anførte, ansættes i henhold til overenskomsten med vedkommende faglige organisation, men der ydes tillæg og overtimebetaling efter reglerne i denne overenskomst, ligesom reglerne i overenskomstens kap. 3 om arbejdstidsregler følges.

For ledere følges dog bestemmelserne om løn- og arbejdstid i bilag 7.

...

Bilag 7

Protokollat om stillinger for pædagogisk ledelse ved rektorledede institutioner for gymnasiale uddannelser

Protokollatet supplerer og/eller fraviger overenskomst for lærere og pædagogiske ledere ved gymnasieskoler mv.

§ 1. Dækningsområde mv.

Protokollatet finder anvendelse for pædagogiske lederstillinger under rektorniveau ved rektorledede gymnasieskoler mv.

Stk. 2. Fra overenskomstens udsendelse kan gymnasieskolerne kun ansætte ledere efter dette protokollat.

...”

8. Vicedirektør/rector for gymnasiale uddannelser på Rybners og uddannelseschef for gymnasiale uddannelser på Campus, Bornholm

8.1. Rybners er som nævnt en selvejende institution inden for den offentlige forvaltning omfattet af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse. Det samme gælder Campus Bornholm.

Rybners har hjemsted i Esbjerg og er oprettet pr. 1. januar 2011 ved en fusion mellem Esbjerg Handelsskole og Esbjerg Statsskole (et gymnasium). Institutionen udbyder en bred vifte af uddannelser. Karsten Rieder, der siden 2008 havde været direktør for Esbjerg Handelsskole blev i efteråret 2010 udpeget til at være direktør for den nye institution. En stilling som rektor/vicedirektør blev slået op med ansøgningsfrist den 30. september 2010. Det hedder i opslaget:

”Rektor/vicedirektør

... vicedirektør/rector for de gymnasiale uddannelser på den nye uddannelsesinstitution i Esbjerg.

... får du ansvaret for et af landets største gymnasier.

...

Dine primære udfordringer:

- Du skal tænke både Esbjerg Statsskole og Esbjerg Handelsskoles stolte traditioner ind i en ny tid.
- Du skal være med til at skabe et gymnasium hvor det bedste fra Esbjerg Statsskole og Esbjerg Handelsskole smelter sammen til regionens mest attraktive gymnasium.
- Du skal sammen med den øvrige ledelse skabe tryghed og retning omkring sammenlægningen af de to skoler og den fremtidige udvikling, både for medarbejdere, elever og forældre.

Ansættelsesforhold

Løn og ansættelse fastsættes i en individuel kontrakt. ...”

Stillingen blev pr. 1 januar 2011 besat med Søren Copsø. Søren Copsøs ansættelsesvilkår fremgår af en kontrakt af 6. april 2011, hvori det bl.a. hedder:

”Individuel ansættelseskontrakt som Rektor/Vicedirektør

De to fusionerende skoler, Esbjerg Statsskole og Esbjerg Handelsskole, nu Rybners, skal hermed bekræfte, at du med virkning fra den 1. januar 2011 er ansat som Rektor/Vicedirektør, med tjeneste indtil videre i Svendsgade 19 – 21 og Grådybparken 11, 6700 Esbjerg.

...

Ansættelsen sker på en individuel kontrakt jf. vilkår i Rammeaftale om kontraktsansættelse af chefer i statenperst. Nr. 035-09. Når der foreligger en aftale mellem Finansministeriet og en faglig organisation, overføres ansættelsen til den gældende aftale.

...

Stillingen referer til Direktøren:”

Karsten Rieder har forklaret, at formålet med sammenlægningen var at opnå synergieffekter. Ambitionen var at løfte de blå studenter fra Handelsskolen ind i en ny gymnasial virkelighed og samtidig få gang i udvikling af statsskolen med de røde studenter. Det var en stor udfordring at få det til at være ét gymnasium i en større institution. Rybners og Campus Bornholm var noget helt nyt med en ambitiøs vision. I Esbjerg begyndte der rigtig at ske noget, da de blev samlet i nye bygninger.

8.2. Campus Bornholm med hjemsted på Bornholm er skabt den 1. januar 2010 ved en fusion af de selvejende institutioner Bornholms Gymnasium, VUC Bornholm og Bornholms Erhvervsskole med perspektiver om bl.a. en fælles campus, alternative uddannelsesmiljøer og synergieffekter for alle uddannelser og godkendt af Undervisningsministeriet som ny institution for erhvervsrettet uddannelse.

Etableringen af Campus Bornholm er godkendt af Undervisningsministeriet ved brev af 30. august 2010, bl.a. på baggrund af en indsendt sammenlægningsredegørelse. Det hedder i godkendelsesbrevet bl.a.:

”Personale

I sammenlægningsredegørelsen er det angivet, at det er besluttet at ansætte en øverste leder på åremål i 3 år, og at det bl.a. er lederens opgave at fastlægge organisationsstrukturen for den ny institution.

Ministeriet bemyndiger hermed bestyrelsen til at ansætte den øverste leder på åremålsvilkår.

...

Campus Bornholm indtræder i de rettigheder og pligter af personalemæssig karakter, som på fusionstidspunktet er gældende for de fusionerede institutioner.

Som følge af fusionen nedlægges Bornholms Gymnasium som selvstændig institution, og der er som nævnt ovenfor besluttet at ansætte en øverste leder for Campus Bornholm på åremål på baggrund af stillingsopslag. Dette indebærer at stillingen som statstjenestemandsansat rektor for Bornholms Gymnasium nedlægges. Bestyrelsen skal derfor sikre, at de fornødne foranstaltninger foretages, således at rektor i henhold til de gældende regler herfor fratræder denne stilling, herunder at rektor opsiges med 3 måneders varsel senest den 31. december 2010.”

Det fremgår af sammenlægningsredegørelsen af 18. juni 2010, at sammenlægningen forudsætter opbakning til og finansiering af et campusprojekt, således at de fysiske rammer understøtter visionen om bl.a. fælles indsats på tværs af uddannelser, nye faglige fællesskaber på tværs af uddannelser og nye fælles traditioner og en skolekultur, som bygger ovenpå de enkelte uddannelsers kultur, identitet og særpræg. I konkurrenceprogrammet ”Etablering af et samlet Campus Bornholm” (maj 2012) er det fremhævet, at ambitionen er at samle øens uddannelsesarbejde i en ny arkitektonisk, pædagogisk og idemæssig ramme for, hvordan fremtidens voksengeneration lærer at løse fremtidens udfordringer, og at byggeprojektet også er et fusionsprojekt. I ”Campus Bornholms pædagogiske vision og strategi” fra 2012 hedder det, at ambitionen bl.a. er at udfordre og gentænke etablerede rutiner og strukturer og afprøve de nye muligheder i campusstrukturen. I Campus Bornholms årsrapport for 2012 anføres som en strategisk målsætning at sikre den organisatoriske samlede integration, fra struktur til kultur, som grundlag for samarbejde og udvikling af uddannelserne. I Campus Bornholms ”Personalepolitik” fra juni 2012 hedder det bl.a., at Campus Bornholm skal være mere end summen af sine enheder, hente sin legitimitet og identitet i synergien og fællesskabet på tværs.

Antallet af årselever på de forskellige uddannelser udviklede sig således fra 2010 til 2011:

	2010	2011
Introduktionsforløb (folkeskoleelever)	27	30
Erhvervsuddannelser	344	348
Gymnasiale uddannelser		
STX	539	593
HHX	146	137
HTX	108	102
HF 2-årig	104	105
HF enkeltfag	72	73
Voksenuddannelser		
AVU	70	45
FVU	48	42
Kursusvirksomhed	10	7
Ordblindeundervisning	0,4	0,2
Danskuddannelserne	46	41
Åben uddannelse	13	9

Den daglige ledelse er siden 1. februar 2011 varetaget af direktør Mads Kofod som leder af en direktion, som fra starten yderligere har bestået af en økonomi- og administrationschef og to uddannelseschefer, som stod i spidsen for hver sin uddannelsessøjle, en for de gymnasiale uddannelser og en for erhvervsuddannelserne. Pr. 1. april 2011 blev Søs Haugaard ansat som uddannelseschef for de gymnasiale uddannelser.

Mads Kofod har forklaret bl.a., at sammenlægningen var en meget stor udfordring og vanskelig proces, men organisatorisk og ledelsesmæssigt blev der fra start iværksat store forandringer for at fremme processen og opnå synergieffekter så hurtigt som muligt. Der er da også opnået meget og samtidig har de i hele perioden arbejdet hen imod samling i nye bygninger, hvilket dog først sker i 2018. Det har fra starten været afgørende, at der ledelsesmæssigt tænkes og arbejdes på

tværs af uddannelserne, hvilket i hele organisationen er søgt reflekteret i, hvad lederne har ansvar for. De to uddannelseschefer er med i direktionen og har dermed væsentlig indflydelse på det samlede undervisningsudbud. Når de får den nye bygning, vil samarbejdet blive meget tættere end nu, hvor de arbejder på flere forskellige adresser, men de har fra starten taget mange forskellige initiativer, f.eks. i form af innovationsværksteder med elever og kompetencer fra samtlige uddannelser. Lærerne anvendes på tværs af uddannelserne, bl.a. fordi nogle af deres uddannelser er så små, at de ikke kan bære ansættelse af lærere til en enkelt uddannelse. Der er lærere, som underviser på 4-5 uddannelser i løbet af en uge. Der er ikke andre institutioner end Rybners og Campus Bornholm, som rummer både STX og erhvervsskoleuddannelserne. Fusionen af de tre selvstændige skoler til en institution blev ført ud i livet med en organisatorisk sammensmeltning. Rektor på gymnasiet (stx) gik af, og alle de gymnasiale uddannelser blev samlet i en gymnasiesøjle under en uddannelseschef, hvis opgave og ansvar adskiller sig markant fra en gymnasierectors, hvilket bl.a. indebærer, at der ikke er noget krav om, at uddannelseschefen skal være ”rektorabel”. Søs Haugaard var ikke øverste chef, men indgik som nævnt i direktionen. Under sig havde hun ikke en vicerektor og inspektorer, men et antal uddannelsesledere – hele måden at lede på blev en anden.

8.3. AC fulgte etableringen af institutionerne og stillingsopslag og skrev herom i en e-mail af 18. februar 2011 bl.a. følgende til DJØF:

”Vi har i forbindelse med OK11 talt med Personalestyrelsen om de nye kombinerede/fusionerede institutioner på ungdomsuddannelsesområdet. Personalestyrelsen har ønsket en ny fælles lederaftale på området, idet det er styrelsens synspunkt at de gældende aftaler ikke finder anvendelse på de nye institutioner. Det er synspunktet, at bl.a. DJØF’s aftale vedr. gymnasierektorerne ikke kan finde anvendelse, når en stx-institution bliver en del af en større institution, og rektor dermed går fra at være øverste leder til at være afdelingsleder.

AC har taget forbehold i spørgsmålet om, hvorvidt overenskomsterne/aftalerne vedr. gymnasierektorer og VUC-forstandere er gyldige/ugyldige. AC har endvidere anført det principielle synspunkt at AC-overenskomsten er gældende på området – hvis anden særöverenskomst ikke gælder – og at der således alene kan ske ansættelse på individuel kontrakt efter aftale med den relevante AC-organisation.

CO10 accepterer heller ikke Personalestyrelsens synspunkt og kæmper for at få fastslået, at deres lederaftale gælder for alle lederstillinger på de nye institutioner, i den udstrækning de er oprettet/godkendt i henhold til lov om institutioner for erhvervsrettede institutioner. Jeg ved at CO10 aktuelt fører en sag baseret på netop Rybners i Esbjerg, Personalestyrelsens

ønske er så vidt jeg kan se at slippe af med den tjenestemandslignende ansættelsesform på dette område, hvilket selvfølgelig vil sætte CO10 ud på et sidespor ...

Hvis I ikke kan finde en løsning på den konkrete sag om Søren Copsø, vil jeg mene, at den vil egne sig godt som grundlag for en fagretlig prøvelse af spørgsmålet om, hvorvidt AC-overenskomsten finder anvendelse på selvejeområdet. Det spørgsmål har vi bokset med i lang tid, hvilket Ellen Gydesen og John Wæver kan bekræfte. Vi mangler således en aktuel egnet sag som grundlag for afprøvning af synspunktet om, at AC-overenskomsten gælder på selvejeområdet = at der kun kan ske ansættelse på aftalte vilkår / individuel kontrakt efter forhandling/aftale med den relevante AC-organisation.

Er det ikke Søren Copsø, der er den egnede sag, vil det nok ikke være svært inden for overskuelig tid at finde en anden sag baseret på ansættelse af en akademiker på individuel kontrakt i en lederstilling ved Rybners eller Campus Bornholm, eller en anden ny/fusioneret institution.

...”

I brev af 22. marts 2011 rettede AC henvendelse til Personalestyrelsen om overenskomstdækningen af de to stillinger. Det hedder i brevet bl.a.:

”Ansættelse af akademikere i lederstillinger på Undervisningsministeriets område

AC er blevet gjort opmærksom på en række tilfælde, hvor ansættelse af akademikere i lederstillinger på Undervisningsministeriets område ikke er sket i henhold til AC-overenskomsten eller anden relevant overenskomst/aftale indgået med AC/AC-organisationerne. I de konkrete sager har der efter det oplyste ikke været ført forhandlinger om lønfastsættelsen med den relevante forhandlingsberettigede AC-organisation.

Sagerne er i første omgang rejst af Djøf over for de enkelte institutioner, men eftersom sagerne har mere principiel karakter, og kan have betydning for også andre AC-organisationer, finder AC det for formålstjenligt, at tage problemstillingerne op under ét overfor Personalestyrelsen.

Der kan nærmere om to af sagerne oplyses følgende:

Rektor for Esbjerg Statskole/vicedirektør for Rybners gymnasium

...

Leder til de gymnasiale uddannelser på Campus Bornholm

...

Personalestyrelsen anmodes om at bekræfte, at overenskomsten for akademikere i staten også omfatter de to ovennævnte stillinger. Personalestyrelsen bedes desuden straks retlede

de pågældende institutioner, så der kan blive indgået gyldige lønaftaler med den relevante forhandlingsberettigede AC-organisation. ...

...”

Parterne kunne ikke blive enige, og der blev herefter som nævnt afholdt mægling møde den 3. maj 2011.

I den foran under 7.5.2. omtalte dom afsagt af Tjenestemand retten den 30. august 2012 blev der afgivet forklaring af afdelingschef i Moderniseringsstyrelsen Marianne Brinch-Fischer, som i dommen er refereret for at have forklaret bl.a.:

”... at Rybners fik anvisning på at besætte stillingen som vicedirektør/rector for institutionens gymnasiale uddannelser i henhold til en individuel kontrakt, da stillingen ikke var omfattet af nogen eksisterende kollektiv aftale. De eksisterende aftaler knytter sig således til specifikke institutioner, hvilket også gælder klassificeringsaftalen fra 1995 vedrørende nyoprettede lederstillinger ved erhvervsskolerne. Da en del af institutionerne efterfølgende har slået sig sammen på kryds og tværs, har man fået en række institutioner, som ikke falder ind under nogen af de gældende aftaler, hvilket har betydet, at der kan være flere organisationer, som gør krav på at have forhandlingskompetencen til stillinger ved institutionen. I den foreliggende sag gør også AC krav på at have forhandlingskompetencen til stillingen som vicedirektør/rector for de gymnasiale uddannelser ved Rybners, da stillingens indehaver som udgangspunkt forudsættes at have en akademisk uddannelse. Man har fra arbejdsgiverside ved gentagne lejligheder indbudt organisationerne til møder med henblik på at få forhandlet en aftale på plads, som tager højde for de nye institutioner, men dette er ikke lykkedes endnu.”

9. Nærmere om tredje ledelseslag på Campus Bornholm

9.1. Som anført i afsnit 8 ledes Campus Bornholm af en direktør, som under sig har to uddannelseschefer og en økonomi- og administrationschef, som alle indgår i direktionen.

I området for gymnasiale uddannelser under ledelse af uddannelseschef Søs Haugaard blev der ansat tre uddannelsesledere, Torben Lassen som uddannelsesleder for stx, Nanna Rybak som uddannelsesleder for hf og yderligere en uddannelsesleder for hhx og htx. I området for erhvervsuddannelser og voksen- og efteruddannelser under ledelse af uddannelseschef Lars Vesløv blev der ansat fire uddannelsesledere, bl.a. Lene Dahn Winther som uddannelsesleder for almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning, ordblindeundervisning og sprogskole.

9.2. Lene Dahn Winther havde siden 1. april 2008 været ansat som afdelingsforstander ved den selvejende institution VUC Bornholm. Hun refererede til rektor Finn Pedersen, der var rektor for både Bornholms Gymnasium og VUC, Bornholm. Hun var ansat i henhold til VUC-overenskomsten.

VUC var beliggende i Rønnes centrum i Dams Gård, som også husede gymnasiets 2-årige hf. VUC udbød hf enkeltfag, AVU, FVU og ordblindeundervisning for voksne.

I forbindelse med indførelse af den nye organisationsstruktur på Campus Bornholm blev der opslået en stilling som ”uddannelsesleder (voksenuddannelserne)” til besættelse pr. 1. maj 2011. Det hedder i opslaget bl.a.:

”Jobbetegnelse
Uddannelsesleder (voksenuddannelserne)

Indledning

Campus Bornholm søger en uddannelsesleder for AVU (Almenvoksenuddannelse), FVU (Forberedende voksenundervisning), Ordblindeundervisning for voksne og Sprogskolen.

...

Campus Bornholm har valgt ledelsesmæssigt at lægge Sprogskolen sammen med AVU, FVU, Ordblindeundervisningen for at styrke sprogundervisningen og uddannelsesstilbuddet til flygtninge- og indvandrere på Bornholm. Det bliver din opgave i samarbejde med teamene at udvikle samspillet mellem disse områder.

Dine arbejdsopgaver

Dine hovedarbejdsopgaver bliver personledelse samt pædagogisk ledelse. Der lægges særlig vægt på et tæt samarbejde med teamene omkring en optimal tilrettelæggelse af undervisningen som udfordrer den enkelte kursist.

Du skal endvidere arbejde tæt sammen med uddannelseslederen for kursusafdelingen med henblik på at optimere tilbud om efter- og videreuddannelse med kombination af FVU/AVU og AMU.

Du vil indgå i et team med uddannelseschefen og uddannelsesledere for ”HG-Merkantil” og ”Mad til mennesker”, uddannelseslederen for Kursusafdelingen samt uddannelseslederen for ”Bygge og anlæg”, ”Strøm, styring og It”, ”Produktion og udvikling” samt ”Bil, fly og andre transportmidler”, herunder transportkurserne.

...

Yderligere oplysninger

...

Yderligere oplysning om stillingen kan fås hos uddannelseschef Lars Vesløv ...”

I brev af 22. august 2011 fra Lars Vesløv til Lene Dahn Winther hedder det:

”Opsigelse – og tilbud om ansættelse i anden stilling

Jeg skal hermed meddele at du opsiges i din nuværende funktion som afdelingsforstander pr. 31/8-2011 med virkning fra den 31/3-2012. Opsigelsen er begrundet i organisationsændringer.

Du er allerede tilbudt en stilling som uddannelsesleder ved Campus Bornholm med tiltrædelse 1. april 2012 med reference til undertegnede. Lønnen er svarende til lønramme 34 i finansministeriets lønoversigt. Dertil kommer der pension på 18 % og resultatløn i henhold til gældende overenskomst.

...”

I et organisationsdiagram for CAMPUS Bornholm pr. 1. august 2011 indgår ”Uddannelsesleder Voksen Uddannelsescenter Lene Dahn Winther”. Lene Dahn Winther overgik til stillingen som uddannelsesleder inden for de nævnte områder. Det er oplyst, at hendes løn faldt med 2.400 kr.

Mads Kofod har forklaret, at Lene Dahn Winther inden fusionen var leder på VUC. I forbindelse med fusionen blev hendes stilling nedlagt. Den stilling som uddannelsesleder, som hun fik i stedet, er en helt anden stilling. Hun havde hidtil været underlagt rektor for gymnasiet, men hendes uddannelseslederstilling lå ikke i den gymnasiale søjle, men i EUD/VEU-søjlen. Hun var efter fusionen med i ledergruppen for skolens merkantile og tekniske EUD-uddannelser, som ikke har noget med voksenuddannelsescentre at gøre. Hendes stilling indgik ikke i ledelsen af et voksenuddannelsescenter, som VUC-overenskomsten angår. I forbindelse med en organisationsændring i 2015 fratrådte hun sin lederstilling pr. 1. oktober 2015 for i stedet at overgå til en stilling som underviser.

Sofie Plesner har forklaret, at hun har haft hovedansvaret for GL og VUC i perioden 2009 – 2012. Campus Bornholm er ikke et VUC, men en institution med en helt anden organisationsstruktur. At der er VUC-uddannelser på Campus Bornholm gør ikke Campus Bornholm til et VUC.

9.3. Torben Lassen blev ansat på Bornholms Gymnasium i 1980, fra 1. august 1995 som ledende inspektør og rektors stedfortræder ved Bornholms Gymnasium under GL-overenskomsten.

Efter fusionen modtog han i første omgang et brev af 1. juni 2011 fra Mads Kofod, hvori det hedder:

”Tillæg til ansættelsesbrev

Kære Torben

Bornholms Gymnasium, VUC Bornholm og Bornholms Erhvervsskole er fusioneret med virkning fra 1.1.2010, dit ansættelsesforhold overføres til den nye enhed Campus Bornholm.

Løn- og ansættelsesvilkår følger dit hidtidige ansættelsesbrev.

Dit tjenestested er hele Campus Bornholm, derfor er du pligtig til at gøre tjeneste overalt i Campus Bornholm.

Vi ser frem til et fortsat godt samarbejde.”

Herefter fik han et brev af 18. juli 2011 fra uddannelseschef Søs Haugaard, hvori det hedder.

”Opsigelse – og tilbud om ansættelse i anden stilling

Det er med stor beklagelse at jeg hermed opsiger dig i din nuværende funktion som ledende inspektør pr. 31. juli 2011 med virkning 31. januar 2012. Opsigelsen er begrundet i organisationsændringer.

Du er allerede tilbudt en stilling som uddannelsesleder ved Campus Bornholm, med tiltrædelse 1. februar 2012 med reference til undertegnede. Lønnen er svarende til stillingsgruppe 1 defineret i GLs overenskomsts bilag 7 § 3 om pædagogisk ledelse. Dertil kommer pension (17,1 %) og resultatløn.

...”

Af den tilbudte ansættelseskontrakt fremgår, at han ansattes på individuel kontrakt.

Mads Kofod har forklaret, at *Torben Lassen* var vicerektor på gymnasiet og siden 2011 har været uddannelsesleder i søjlen for gymnasiale uddannelser. Oprindeligt var han eneste uddannelsesleder på stx-området, senere har der været to til tre uddannelsesledere på dette område.

Sofie Plesner har forklaret, at *Campus Bornholm* ikke er "rektorledet" som angivet i GL-overenskomstens § 1 og bilag 7.

Torben Lassen har forklaret, at han deltog i arbejdet i den gruppe, der lavede sammenlægningsredegørelsen i 2010. Gruppen holdt 10-12 møder. Undervisningsministeriet deltog med en repræsentant, som i gruppen omdelte et notat, "Diverse tekniske oplysninger vedr. Bornholm", hvori det bl.a. hedder:

"Om løn- og ansættelsesvilkår:

Alle medarbejdere vil blive overført til den nye institution på uændrede løn- og overenskomstvilkår i overensstemmelse med lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse. De enkelte medarbejdergrupper vil således fortsat være omfattet af de deres ansættelsesområde gældende overenskomster."

Torben Lassen har endvidere forklaret, at der på gymnasiet blandt lærerne var en voldsom modstand mod fusion. Det var derfor beroligende med en udmelding om fortsættelse på de hidtidige vilkår. Det var det samme *Mads Kofod* skrev i brevet af 1. juni 2011. Men der gik kun godt en måned, så blev han sagt op i sin hidtidige stilling. Skiftet til uddannelsesleder indebar en lønnedgang fra 52.500 kr. til 45.000 kr. om måneden. Hans arbejde er imidlertid nøjagtigt det samme. Han sidder på det samme kontor med de samme opgaver – elevadministration, eksamen og intern kommunikation – og har kun arbejdet med STX. Der er kommet lidt mere til i form af personale- og økonomiansvar. De tre institutioner er, hvor de hele tiden har været. Der er ikke de sidste 6-7 år sket noget som helst. Tidligere havde gymnasiet en rektor og tre inspektorer, nu er der en uddannelseschef og to uddannelsesledere, det er det samme. Der har aldrig været en stx'er henne i innovationslaboratoriet. Det er ikke noget nyt, at der er en vældig lærerudveksling mellem gymnasiet og VUC – det var der også før, hvor rektor for gymnasiet også var rektor for VUC. Uanset fusionen har hver uddannelse fortsat haft egen økonomi, fællesøkonomi er først fra dette finansår. Den eneste forskel, han har mærket, er at han er gået ned i løn.

9.4. Nanna Rybak fungerede inden fusionen som lærer, pædagogisk administrativ medarbejder og studievejleder. Efter fusionen blev hun som nævnt ansat som studieleder for HF under uddannelseschefen for de gymnasiale uddannelser. Hun underskrev imidlertid ikke den tilbudte individuelle kontrakt. Da parterne ikke kunne blive enige om sådan ansættelse, stoppede Nanna Rybak i stillingen som uddannelsesleder og gik tilbage til en stilling som lærer. Det hedder i referat af møde den 14. oktober 2011 mellem GL og Campus Bornholm:

”Parterne kan ikke nå til enighed om lønnen, og Nanna ønsker ikke at modtage stillingen på de tilbudte vilkår.

Nanna fratræder derfor dd. funktionen som uddannelsesleder for HF.

GL vil skriftligt fremsætte krav om kompensation for den periode, hvor Nanna har fungeret som uddannelsesleder (1. august til 14. oktober 2011).

...”

I et senere opslag af en stilling som ”uddannelsesleder til HF” hedder det bl.a.:

”Campus Bornholm søger uddannelsesleder for HF-området med tiltrædelse den 1. august 2014.

De gymnasiale uddannelser på Campus Bornholm omfatter stx, hf2, hfe, hhx og htx, og vi arbejder for et fagligt og pædagogisk udviklende samarbejde mellem uddannelserne, dels inden for det gymnasiale område, dels mellem dette og erhvervs- og voksenuddannelserne på Campus Bornholm.

De pædagogiske lederes opgaver vil være opdelt i ca. 50 % ledelse og 50 % undervisning.

Uddannelseslederen vil få hf2 og hfe som sit primære ansvarsområde, og indgår sammen med de 3 andre uddannelsesledere i et ledelsesteam med uddannelseschefen som varetager den daglige ledelse af de gymnasiale uddannelser.

De pædagogiske lederes samlede opgaver omfatter: Pædagogisk ledelse, personaleledelse, administrativ ledelse, elevsamarbejde og fastholdelse, pædagogiske udviklings- og driftsopgaver, kommunikationsopgaver, markedsføring og eksterne relationer samt ansvar for økonomi. Den endelige opgavefordeling aftales i ledelsesteamet – du må gerne i ansøgningen give udtryk for dine styrker og interesser, inden for de nævnte opgaver.

Det er et krav, at du har undervisningskompetence i et eller flere af gymnasiets fag samt pædagogikum.

Det er vigtigt du har lyst til at lede i et team med henblik på at drive og udvikle skolen til bedste for elever, undervisning og medarbejdere. Det er ligeledes vigtigt, at du har gode samarbejds- og kommunikationsevner.

Du må gerne være iderig og har du erfaring med pædagogisk udviklingsarbejde og ledelse er det en stor fordel.

...”

9.5. DJØF anmodede i brev af 18. juli 2011 Personalestyrelsen om afholdelse af mæglingssmøde.

Det hedder i brevet:

”Campus Bornholm har i forbindelse med etablering af en ny ledelsesstruktur valgt at tilbyde vicerektor Torben Lassen og afdelingsforstander Lene Dahn Winther ansættelse som uddannelsesleder på individuelle vilkår.

Efter Djøf's opfattelse burde de pågældendes løn og ansættelsesvilkår have fortsat uændret men med ændret stillingsbetegnelse. Djøf har forgæves anmodet Campus Bornholm om blot at ændre de pågældendes stillingsbetegnelse.

I henhold til hovedaftalens § 7 begæres afholdt mæglingssmøde.

Djøf foreslår samtidigt at udsætte afholdelse af mæglingssmødet, indtil den kommende voldgiftssag om stillingen som uddannelseschef på Campus Bornholm er afsluttet.

...”

I e-mail af 9. januar 2012 fra DJØF til Moderniseringsstyrelsen hedder det:

”Som bekendt begærede Djøf med brev af 18. juli 2011 mæglingssmøde vedrørende uddannelseslederstillinger ved Campus Bornholm, og mæglingssmødet blev i august 2011 aftalt til at afvente den verserende voldgiftssag vedrørende uddannelseschefstillingen.

Vi forbeholdt os dog at begære mæglingssmødet afholdt på et tidligere tidspunkt, hvis forløbet af den nævnte voldgiftssag begrundet dette.

Djøf har besluttet at begære mæglingssmødet afholdt snarest muligt.

Vi skal samtidig meddele, at både Djøf og GL deltager i mæglingssmødet, da spørgsmålet om overenskomsttilknytning vedrører såvel Cirkulære om overenskomst for lærere og pædagogiske ledere ved gymnasieskoler mv. som Cirkulære om overenskomst for forstandere og øvrige chefstillinger ved voksenuddannelsescentre.

...”

Der blev afholdt mæglingsmøde den 27. januar 2012.

10. Opmandens begrundelse og resultat

10.1. FV2016.0146: Rektorer på erhvervsakademierne

Efter ordlyden af AC-overenskomstens § 1, stk. 1, er dens anvendelse begrænset til ansættelse af akademikere ”i staten”.

Det er et hovedspørgsmål under sagen, om ”staten” omfatter selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning som erhvervsakademier.

På det statslige ansættelsesområde tilkommer den kollektivarbejdsretlige arbejdsgiverkompetence finansministeren (Finansministeriet, Moderniseringsstyrelsen). For så vidt angår erhvervsakademier og lignende selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning er der gennemgående i lovgivningen om de pågældende institutioner medtaget en bestemmelse i lighed med § 32, stk. 1, i erhvervsakademiloven, hvorefter et erhvervsakademi skal følge de af finansministeren fastsatte eller aftalte bestemmelser om løn- og ansættelsesvilkår for erhvervsakademiets ansatte. Det kan ikke antages at have været meningen med erhvervsakademilovens § 32, stk. 1, og tilsvarende bestemmelser at fastslå, at de ansatte på erhvervsakademierne og andre selvejende institutioner skal være omfattet af de gældende overenskomster på det statslige område. Der kan ikke drages slutninger om en anden forståelse af erhvervsakademilovens § 32, stk. 1, og tilsvarende bestemmelser af et konstaterende udsagn i kendelse af 13. oktober 2010 i faglig voldgift FV2010.0020, AC, SKAF og OAO mod Finansministeriet for Undervisningsministeriet (afsagt af udvidet formandskab: Lene Pagter Kristensen, Poul Søgaard og Jens Kristiansen), hvorefter løn- og arbejdsvilkårene for ledere og andre ansatte ved de selvejende institutioner ”på linje med” de nævnte bestemmelser er reguleret af de kollektive overenskomster, som Finansministeriet har indgået med CFU og de øvrige organisationer på det statslige overenskomstområde, jf. herved også kendelse af 26. marts 2013 i faglig voldgift FV2012.0123, LC mod Finansministeriet, Moderniseringsstyrelsen, for Prins Henriks Skole (Jytte Scharling). Der er altså ikke med

bestemmelsen angivet noget om, hvilke løn- og ansættelsesvilkår der skal anvendes, men bestemmelsen fastslår, at disse fastsættes af finansministeren, som også i bestemmelsen tillægges den kollektivarbejdsretlige arbejdsgiverkompetence. Denne udtrykkelige regulering bygger således på en forudsætning om, at ansættelse i de selvejende institutioner ikke falder ind under det statslige ansættelsesområde.

Begrænsningen til ansættelse ”i staten” går tilbage til DJØF-overenskomsten fra 1972, som AC-overenskomsten er en videreførelse af. DJØF-overenskomsten fra 1972 gjaldt for djøf’ere, der blev ansat ”i statens tjeneste”. Udtrykket ”i statens tjeneste” i DJØF-overenskomsten må anses for at have samme betydningsindhold som ”i staten” i AC-overenskomsten. Da overenskomstan-sættelse dengang trådte i stedet for tjenestemandsansættelse efter tjenestemandsløven, som ifølge § 1 gjaldt for ansættelse i statens tjeneste (og i folkeskolens og folkekirkenes tjeneste, hvilket der imidlertid ses bort fra i den foreliggende sammenhæng), er det nærliggende at forstå ”i statens tjeneste” i DJØF-overenskomsten fra 1972 på samme måde som i tjenestemandsløven. Det må efter bevisførelsen lægges til grund, at tjenestemandsløven af Finansministeriet har været forstået og praktiseret således, at ansættelse som statstjenestemand efter tjenestemandsløven har været begrænset til ansættelse i de egentlige statsinstitutioner – ansættelse i selvejende institutioner med statstilskud kan være sket på tjenestemandslignende vilkår, men ikke direkte i henhold til tjenestemandsløven som omfattet af dennes anvendelsesområde.

Overenskomstpraksis understøtter den forståelse, at ansættelse i selvejende institutioner, uanset at de er en del af den offentlige forvaltning, afhængige af statstilskud og undergivet en intensiv lovregulering og statsligt tilsyn, ikke kan anses for ansættelse ”i staten” i AC-overenskomstens forstand.

Bilag 6 til AC-overenskomsten, hvorefter akademikere, der ansættes til undervisning i tilskudsberettigede institutioner i stillinger, der forudsætter akademisk uddannelse, ansættes efter overenskomsten, er således efter sin ordlyd en bestemmelse, som gør AC-overenskomsten anvendelig på sådan ansættelse, dvs. til undervisning, som forudsætter akademisk baggrund. Der er ikke under sagen fremkommet noget, som giver tilstrækkeligt holdepunkt for en anden forståelse, herunder en forståelse, hvorefter ledere ved disse institutioner skulle være omfattet af AC-overenskomsten. Det bemærkes herved, at bestemmelsen viderefører indholdet i protokollater fra

1977 og 1991, og at anbringelsen ved sammenskrivning af flere overenskomster og protokollater i et bilag, som i øvrigt i vidt omfang angår løntillæg, ikke kan tillægges betydning for forståelsen af meningsindholdet, som må anses for uændret.

Tilsvarende indebærer 2008-aftalen om gymnasierektorer efter sin ordlyd, at AC-overenskomsten gøres anvendelig på ansættelse i sådanne stillinger, og der er ikke under sagen fremkommet noget, som giver holdepunkt for en anden forståelse. Tværtimod er det ved opmandstilkendegivelser i faglig voldgift i 2008 og 2010 udtalt, at der skulle etableres et helt nyt overenskomstgrundlag, jf. foran under 7.5.4.

Hertil kommer, at indholdet i 2007-aftalen om rektorer ved professionshøjskoler mv. og i 2009-overenskomsten for forstandere og øvrige chefstillinger ved voksenuddannelsescentre er vanskeligt foreneligt med en underliggende forudsætning om, at akademikere, der blev ansat i disse stillinger, i forvejen var omfattet af AC-overenskomsten.

Det bemærkes i øvrigt, at GL-overenskomsten i medfør af § 1, stk. 1, omfatter ansættelse af magistre som adjunkter/lektorer samt ledere ”ved statslige, selvejende og private ... skoler”.

AC-overenskomsten undtager i § 1, stk. 2, tjenestemænd og tjenestemandslignende ansatte fra overenskomstens anvendelsesområde, uanset hvor de er ansat. Opregningen af, hvor de kan være ansat, medtager i litra e ”Tilskudsområder”. I betragtning af, at opregningen medtager bl.a. aktieselskaber (litra g), er der ikke grundlag for i medtagelsen af tilskudsområdet i litra e at indlægge en forudsætning om, at ansættelse på tilskudsområdet er omfattet af § 1, stk. 1. Opregningen i stk. 2, litra a-g, må i det hele anses for at være uden betydning for forståelsen af stk. 1.

På den anførte baggrund findes ”i staten” i AC-overenskomstens § 1, stk. 1, at måtte forstås således, at ansættelse hos en selvejende institution ikke kan anses for omfattet af AC-overenskomsten, selv om den selvejende institution indgår i den offentlige forvaltning (ligesom regioner og kommuner) og er afhængig af statstilskud og underlagt en intensiv lovgivning og statsligt tilsyn.

Det bemærkes herved, at afgørende for forståelsen er, hvad parterne har aftalt. Det, som parterne har aftalt – og ved jævnlige overenskomstfornyelser har opretholdt – kan ikke med henvisning til en udvikling hen imod løsning af væsentlige samfundsmæssige opgaver for offentlige midler gennem selvejende institutioner hjemle en bredere, dynamisk forståelse af udtrykket ”i staten” i AC-overenskomsten. Det er overenskomstparterne, som ved overenskomstforhandling må tage stilling til, om anvendelsesområdet for en overenskomst i lyset af udviklingen på arbejdsmarkedet mv. skal ændres. Dette har særlig betydning på et område, hvor der er konkurrence om overenskomstdækning mellem flere fagforeninger.

Det kan ikke føre til en anden forståelse af AC-overenskomsten, at der enkelte steder i lovforarbejder, ministerielle vejledninger og rapporter om selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning kan findes udtryk som ”statsligt selveje”, ”statslige selvejende institutioner”, samle alle ungdomsuddannelser ”i staten” og tilsvarende. Eksemplerne dokumenterer nemlig ikke en almen glidning i forståelsen af, hvad der er statsligt, og hvad der ikke er.

Det kan heller ikke føre til en anden forståelse af AC-overenskomsten, at der er eksempler på ansættelse af akademikere ved selvejende institutioner, hvor det i ansættelsesbeviset er anført, at AC-overenskomsten gælder for ansættelsesforholdet. En sådan praksis på institutionsniveau binder ikke Finansministeriet som overenskomstpart, medmindre det kan lægges til grund, at der er tale om noget, som Finansministeriet har været bekendt med og anerkendt som udtryk for, hvad der er omfattet af AC-overenskomsten. Finansministeriet har anerkendt, at ansættelse på universiteterne, uanset deres overgang fra statslige til selvejende institutioner, fortsat er omfattet af AC-overenskomsten, og at ansættelse på CBS, som også før universitetsloven af 2003 var en selvejende institution, ligeledes er omfattet af AC-overenskomsten. Noget tilsvarende foreligger ikke oplyst om andre selvejende institutioner.

Der er ikke med en afgørelse om, at ansættelse i selvejende institutioner som erhvervsakademier ikke er omfattet af AC-overenskomsten som ansættelse ”i staten”, taget stilling til, om staten efter forgodtbefindende kan organisere sig ud af AC-overenskomsten. I den foreliggende sag er der imidlertid ikke tale om noget sådant.

Efter det anførte kan der ikke gives klager medhold i påstand 1 og dermed heller ikke i påstand 2. Indklagede vil i denne sag i det hele være at frifinde.

10.2. FV2016.0147 og FV2016.0148: Stillingerne som rektor/vicedirektør på Rybners og uddannelseschef ved Campus Bornholm

Det er et hovedspørgsmål under sagen, om Rybners og Campus Bornholm må anses for en del af ”staten” i AC-overenskomstens forstand.

Både Rybners og Campus Bornholm er etableret som nye selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning. De modtager statsligt tilskud og er underlagt en intensiv lovgivning og statsligt tilsyn. De er oprettet ved sammenlægning af eksisterende, selvejende uddannelsesinstitutioner og har videreført disses udbud af uddannelser, men kan ikke anses som institutioner svarende til nogen af dem, de er udsprunget af, jf. herved Tjenestemandsbekendtgørelsens dom af 30. august 2012 vedrørende Rybners.

Af de grunde, der er anført foran under 10.1. om sag FV2016.0146 vedrørende rektorer på erhvervsakademierne, kan ansættelse på Rybners og på Campus Bornholm ikke anses for at være ansættelse ”i staten” i AC-overenskomstens forstand. Da der endvidere er tale om lederstillinger, ikke underviserstillinger, falder de uden for, hvad der er henført under AC-overenskomsten.

Der kan således ikke gives klager medhold i de i sagen nedlagte påstande, og indklagede vil også i denne sag i det hele være at frifinde.

10.3. Sag FV2016.0150: uddannelsesledere ved Campus Bornholm

10.3.1. VUC-overenskomstens anvendelighed

Sagens første spørgsmål er, jf. påstandene 1, 2 og 5, om en uddannelsesleder ved voksenuddannelserne på Campus Bornholm er omfattet af 2009-overenskomsten for forstandere og øvrige chefstillinger ved voksenuddannelsescentre (VUC-overenskomsten). Konkret angår sagen Lene

Dahn Kristensen, der som nævnt havde været ansat som afdelingsforstander ved den selvejende institution VUC Bornholm og på Campus Bornholm blev ansat i en nyoprettet stilling som uddannelsesleder for AVU, FFU, Ordblindeundervisning for voksne og Sprogskolen.

Uenigheden mellem parterne angår i første række, om VUC-overenskomstens anvendelsesområde er institutionsbestemt eller omfatter uddannelseslederstillinger inden for voksenuddannelsesområdet på institutioner, der udbyder voksenuddannelser i henhold til lovgivningen herom.

VUC-overenskomsten omfatter efter ordlyden forstandere, viceforstandere, souschefer, afdelingschefer, funktionschefer, øvrige pædagogiske chefer samt administrative chefer ”ved voksenuddannelsescentre”. I overensstemmelse med ordlyden må VUC-overenskomsten anses for en institutionsoverenskomst. Afgørende er derfor, om den institution, som udbyder voksenuddannelser i henhold til lovgivningen herom, udgør et voksenuddannelsescenter ved hovedsageligt at udbyde voksenuddannelser, ikke om den pågældende medarbejder hovedsageligt er beskæftiget på voksenuddannelsesområdet.

Campus Bornholm er en integreret uddannelsesinstitution, som udbyder en lang række uddannelser. Voksenuddannelserne udgør kun en mindre del, omkring 10 % målt på årselevtal. Som anført foran under 10.2. kan Campus Bornholm ikke anses som en institution svarende til nogen af dem, den er udsprunget af. Campus Bornholm kan derfor ikke anses for at være et voksenuddannelsescenter i VUC-overenskomstens forstand.

Udgangspunktet er herefter, at Lene Dahn Winthers stilling som uddannelsesleder ved Campus Bornholm ikke er omfattet af VUC-overenskomsten.

Synspunkter baseret på virksomhedsoverdragelsesloven og omgåelse i form af gennemførelse af en organisationsomlægning for at komme ud af VUC-overenskomsten med baggrund i den betragtning, at Lene Dahn Winthers stilling i realiteten var den samme efter sammenlægningen som før sammenlægningen, kan ikke føre til et andet resultat.

Det er uden betydning, om Campus Bornholm er blevet part i VUC-overenskomsten ved manglende rettidig frasigelse, da VUC-overenskomsten ikke omfatter stillingen.

Hvad virksomhedsoverdragelsesloven i øvrigt angår, lægges det til grund, at Lene Dahn Winther ved fusionen overgik til Campus Bornholm med bevarelse af sin hidtidige stilling og løn samt øvrige ansættelsesvilkår. Denne stilling blev imidlertid nedlagt, hvad beskyttelsen efter virksomhedsoverdragelsesloven ikke er til hinder for. Hun fratrådte stillingen som afdelingsforstander ved VUC med udgangen af marts måned 2012 og tiltrådte stillingen som uddannelsesleder ved Campus Bornholm den 1. april 2012.

Sammenlægningen af uddannelsesinstitutionerne på Bornholm må anses for begrundet i saglige uddannelsespolitiske mål. Der er under sagen ikke fremkommet noget, som giver belæg for et synspunkt om, at der med fusionen tilstræbtes en omorganisering for at slippe for overenskomstmæssige bindinger.

Synspunktet om, at Lene Dahn Winther i realiteten som uddannelsesleder ved Campus Bornholm bestrider samme stilling som den hun havde ved VUC Bornholm, må også forkastes. Uddannelseslederstillingen er således placeret et ledelseslag lavere end hendes tidligere afdelingsforstanderstilling. Samtidig er de voksenuddannelseselementer, hun fik ansvar for, ikke placeret i området for gymnasiale uddannelser, men i området for erhvervsuddannelser og voksen- og efteruddannelser.

Der kan på denne baggrund ikke gives klager medhold i påstand 1 og 2, som indklagede herefter skal frifindes for. Det følger heraf, at der ikke for så vidt angår Lene Dahn Winther foreligger noget efterbetalingskrav eller overenskomstbrud, og at der derfor ikke kan gives klager medhold i påstand 5, som indklagede således for så vidt angår hende også skal frifindes for.

10.3.2. GL-overenskomstens anvendelighed

Sagens næste spørgsmål er, jf. påstandene 3, 4 og 5, om stillingerne som uddannelsesledere ved Campus Bornholm for henholdsvis den almengymnasiale uddannelse (stx) og HF er omfattet af GL-overenskomsten. Konkret angår sagen Torben Lassen og Nanna Rybak. Torben Lassen var før fusionen ledende inspektør (vicerektor) på gymnasiet og er på Campus Bornholm ansat i en nyoprettet stilling som uddannelsesleder for stx. Nanna Rybak var inden fusionen ansat som un-

derviser og studievejleder mv. og blev efter fusionen ansat i en nyoprettet stilling ved Campus Bornholm som studieleder for HF.

Uenigheden mellem parterne angår i første række, om GL-overenskomstens bilag 7 omfatter ledere ved gymnasiale uddannelser (stx og HF), selv om den gymnasiale uddannelse ikke længe foregår på et gymnasium, men på en integreret uddannelsesinstitution som Campus Bornholm oprettet i henhold til lov om erhvervsrettet uddannelse.

GL-overenskomsten omfatter efter ordlyden af § 1, stk. 2, pædagogiske stillinger under rektorniveau ”ved rektorlede institutioner”, og der henvises herved til overenskomstens bilag 7. Bilag 7 angår efter ordlyden pædagogiske lederstillinger under rektorniveau ”ved rektorlede gymnasieskoler mv.” I overensstemmelse med ordlyden må denne del af GL-overenskomsten anses for en institutionsoverenskomst. Afgørende er, om institutionen er rektorledet.

Campus Bornholm er en integreret uddannelsesinstitution, som udbyder en lang række uddannelser, herunder gymnasiale uddannelser. Institutionen ledes ikke af en rektor, men af en direktør, som under sig bl.a. har en uddannelseschef for det gymnasiale område. Som anført foran under 10.2. kan Campus Bornholm ikke anses som en institution svarende til nogen af dem, den er udsprunget af. Campus Bornholm kan således ikke anses for at være en rektorledet gymnasieskole mv. i GL-overenskomstens forstand.

Udgangspunktet er herefter, at Torben Lassens og Nanna Rybaks stillinger som uddannelsesledere ved Campus Bornholm for henholdsvis stx og HF ikke er omfattet af GL-overenskomsten.

Synspunkter baseret på virksomhedsoverdragelsesloven og omgåelse i form af gennemførelse af en organisationsomlægning for at komme ud af GL-overenskomsten med baggrund i den betragtning, at Torben Lassens stilling i realiteten var den samme efter sammenlægningen som før sammenlægningen, kan ikke føre til et andet resultat.

Det er uden betydning, om Campus Bornholm er blevet part i GL-overenskomsten ved manglende rettidig frasisgelse, da GL-overenskomsten ikke omfatter stillingen.

Hvad virksomhedsoverdragelsesloven i øvrigt angår, lægges det til grund, at Torben Lassen ved fusionen overgik til Campus Bornholm med bevarelse af sin hidtidige stilling og løn samt øvrige ansættelsesvilkår. Denne stilling blev imidlertid nedlagt, hvad beskyttelsen efter virksomhedsoverdragelsesloven ikke er til hinder for. Han fratrådte stillingen som ledende inspektør (vice- rektor) ved gymnasiet med udgangen af januar måned 2012 og tiltrådte stillingen som uddannelsesleder for stx ved Campus Bornholm den 1. februar 2012.

Sammenlægningen af uddannelsesinstitutionerne på Bornholm må som nævnt anses for begrundet i saglige uddannelsespolitiske mål. Der er under sagen ikke fremkommet noget, som giver belæg for et synspunkt om, at der med fusionen tilstræbtes en omorganisering for at slippe for overenskomstmæssige bindinger.

Synspunktet om, at Torben Lassen i realiteten som uddannelsesleder for stx ved Campus Bornholm bestrider samme stilling som den han havde på gymnasiet, må også forkastes. Uddannelseslederstillingen er således placeret et ledelseslag lavere end hans tidligere stilling som ledende inspektør (vicerektor), hvortil kommer, at opgaver og ansvar som studieleder for htx deles med en anden studieleder.

Kendelse af 9. november 2007 i en faglig voldgiftssag (Niels Waage), GL mod Finansministeriet, Personalestyrelsen på egne vegne og for Skanderborg-Odder Handelsskole og CPH WEST, om overenskomstdækning af undervisere på stx og HF ses ikke at indeholde bidrag til forståelsen af GL-overenskomstens bilag 7 eller på anden måde af relevans for afgørelsen af den foreliggende sag.

Der kan på denne baggrund ikke gives klager medhold i påstand 3 og 4, som indklagede derfor skal frifindes for.

Det følger heraf, at der ikke for så vidt angår Torben Lassen og Nanna Rybak foreligger noget efterbetalingskrav eller overenskomstbrud. Der kan derfor ikke gives klager medhold i påstand 5 for så vidt angår Torben Lassen, og indklagede vil i det hele være at frifinde for påstand 5. Der kan endvidere ikke gives klager medhold i påstand 6 vedrørende Nanna Rybak, og indklagede skal derfor også frifindes for denne påstand.

10.3.3. AC-overenskomstens anvendelighed

I og med, at klager ikke får medhold i påstandene 1-6, er der under sagen spørgsmål om, hvorvidt uddannelseslederstillingerne for stx, HF og voksenuddannelse er omfattet af AC-overenskomsten, jf. sagens påstande 6-9.

Det følger af, hvad der er anført foran under 10.2., jf. 10.1., at der ikke kan gives klager medhold i påstanden om, at AC-overenskomsten omfatter stillingerne. Indklagede skal derfor frifindes for påstand 7 og som følge heraf også for påstand 8 og 9.

Konklusionen er således, at indklagede i det hele frifindes.

Thi bestemmes:

Sag FV2016.0146: Indklagede frifindes.

Sag FV2016.0147 og FV2016.0148: Indklagede frifindes.

Sag FV2016.0150: Indklagede frifindes.

Hver part bærer egne omkostninger ved sagernes behandling og halvdelen af udgiften til opmand.

Børge Dahl